

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravništvo se nahaja na pristavi gospoda K. Floriana v «Zvezdi». — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Karavanški predor — otvorjen.

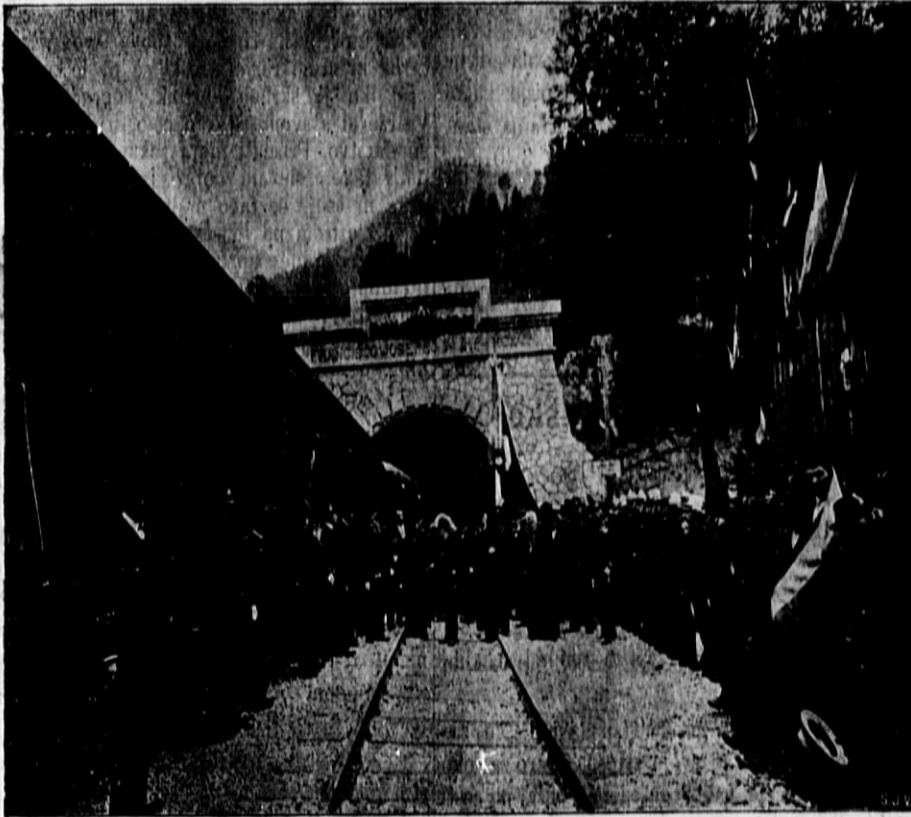
Konec.

Skozi predor nas popelje vlak na postajo Podrožčico-Rosenbach, odkoder se odcepi ena proga proti Belaku, druga pa

drži proti Celovcu. Dopevši z Jesenic v Podrožčico, smo našli le še malo ljudi, največ je bilo celovških dam, katerim so brzojavno dovolili vstop na otvoritveni vlak. Na Kranjskem tega niso dovolili. Dvojna mera.

Po kratkem odmoru se pomika vlak iz Podrožčice, odkoder se proga precej za postajo odcepi proti Celovcu, potem pa napravi precejšen ovinek proti jugovzhodu. Vlak prevozi kratek predor in odpiha po 52 metrov globoki grapi, nad katero se razprostira 239 metrov dolg viadukt, ki je poleg karavanškega tunela največja gradba ravnokar otvorene proge. Kmalu nato nas pripelje vlak na postajo Podgorje-Maria Elend, kjer je bil slovesen sprejem. Na kolodvoru stoje: gasilno društvo, občinski odbor in še precej drugega ljudstva, ki kliče gostom «Hoch», pa tudi «Zivio». Na nekaterih hišah se vidijo tudi slovenske zastave. Po kratkem nagovoru in odgovoru se vlak zopet odpelje dalje. Malo pred postajo Bistrica prestopi železnica na 24 metrov visokem in 160 metrov dolgem viaduktu bistriški potok (glej podobo v zadnji številki «Gorenjca») in se obrne v podnožje Karavank.

Na postaji Bistrica-Feistritz smo zopet ugledali precej slovenskih zastav tik ob progi. Na nekdanjem posestvu barona Helldorfa, sedaj lastnina kranjske obrtne družbe, je visela velika frankfurtarica. Pozdrav in sprejem na kolodvoru skoro isti kakor na prejšnji postaji. Topiči pokajo, pevsko društvo zapoje nemško pesem in običajni pozdravi. Ta postaja utegne postati za

Otvoritveni vlak se ustavi tostran karavanškega predora na Hrušici.

PODLISTEK.

Na cesti.

Suha, vroča, udusljiva poletna vročina leži nad poljano in gozdom. Ravnotam za zvonikom male, prijazne vasice daleč tam na obzorju visi sivkasto teman oblak, naznanjajoč nevihto. Na razpotju se sučejo oblaki cestnega prahu.

Nikogar ni doma razen starke, ki gleda neustrašno izpod kosatih, sivih obrvi berača, ki se nenadoma približa. Starka prisloni na lahko upognjen hrbet na rjavo pobarvani oboj ter ga opazuje; on se vsede ves one mogel na ospredje voza, pri nakojenega k steni.

Vagabund, temnih, zločinskih oči, nedoločene starosti, morda ravncako lahko stirideset, kakor tudi osemdeset let.

Zamazana obveza, prikrivajoča mu levo oko in precejšnji del glave, je pustila še celo sedaj, ko je odzvel klobuk, lotoč ga podati starki, le majhen šop prostih las.

Pepelkasto siva srajca, obite in raztrgane hlače, pritrjene z zagorelo umazano rdečo cunjjo; palica, skoro daljša od njega, brzkone jo je izruval v kakem vrtu. Sedaj se leno nasloni nanjo, podpiraje se z rokama ob brado.

— Da strada, pravi siehern! Zakaj pa ne delate?

— Bolan sem in star!

— Odkod?

— Vas li kaj briga? Ne potrebujem pridige; sam si dovolj lahko pridigujem!

Nimam žene, ne otroka, sem prevarjen, zapuščen. Ako mi ničesar ne daste, lahko sedim tu; vi greste pa po svojih opravkih. Nisem navajen najti usmiljenja.

Ničesar ne zine starka, obrne se in gre v hišo. Ko se zopet prikaže, prinese mu v loncu juho, v kateri plavajo velike kosti in mali kosčki žilavega mesa. On prikima samo in hlastno je. Ona ga gleda kakor preje molče. Vse tiho, le glasno cmokanje in zvečenje se sliši in pa roj mušic ter komarjev.

Ozrši se, vidi starko, kažočo mu vodnjak in posodo za vodo, visečo poleg na vrvi. Kolneč jo pograbi, pije v hlastnih požirkih, potem pa vrže posodo od sebe, da se pretrga trohnela, mokra vrvica in posoda pade na tla; nato pa odide brez pozdrava in zahvale odtod. Nemo in brez začudenja gleda ona za njim, dokler ne izgine za ovinkom.

turistiko zelo velike važnosti, ker se odtod lahko napravi marsikaka zelo izplačljiva gorska partija. Na nekem poraščenem griču se vidi lična cerkva, v katere bližini stoji spomenik, postavljen v spomin krvavim bojem iz l. 1813 med avstrijskimi in francoskimi vojaki. Iz Bistrice vodi skozi veleromantični Medvedji dol glavna pot na Stol. Pred kratkim so Nemci otvorili na Mačevski planini pod Stolom turistovsko kočjo («Klagenfurter Hütte»), pa tudi slovensko planinsko društvo je zastavilo tu svoje moči.

Naslednja postaja je Svetna ves Weizelsdorf. Tu je bilo zbranega največ ljudstva, kar smo ga opazili na vseh postajah. To pa vsled tega, ker so prišli na kolodvor bližnji Borovljani, gasilna društva, veteranci in pevci društva «Alpenrose», ki so peli «Tag des Herrn». Govoril je župan Krasnig. Ministru je očitno ugajalo to petje, kajti dodati so jih morali še pet poleg. Pravijo, da je to pevsko društvo najboljšje na Koroskem. Od tod bo peljala v Borovlje posebna proga, ki se otvori sredi novembra. Dolga bo kakih pet kilometrov. V bližini je tudi vas Sveče, rojstni kraj Andreja Einspielerja, prvobornika koroskih Slovencev. Sedaj pelje železna cesta po lepem mostu čez Dravo in pod Humberskim gradom v strmem klancu proti Žihpoljam. Razgled na spodnji Rož in Karavanke je naravnost očarujoč, zlasti na Košuto. Drava teče spodaj, vozimo se po nasipu, ki je stal več stotisoč.

Čez nekaj minut smo na postaji Maria Rain (Žihpolje). Ta postajica nima več slovenskega napisa, le drugi manjši napisi so še v obeh jezikih. Z mogočne romarske cerkve na Žihpoljah nas pozdravlja slovenska zastava, kar zelo peče nadute nemške nacionalce, ki se vozijo v vlaku. Tudi na bližnjih hišah opazimo več slovenskih zastav. Ondotni nemški župan je na vse pretege letal okrog, da bi prepovedal slovenske zastave, pa ni slo. Vrli slovenski kmetje so se postavili. Župan Lučovnik je prosil ministra za popoldanski vlak.

Malo pred postajico Viktring (Vetrinj) smo se poslovili od slovenskih trobojnic. Na

Nato si osenči oči z rokama ter opazuje bližajočo se nevihto; zapre vežne duri ter gre trudnih korakov okrog hiše na polje.

Prišediš v gozd, ki je kakih 1000 korakov oddaljen od hiše, postane berač ter se vleže poleg jarka.

Kako trd izraz ima njegovo lice v spanju, z globokimi brazgotinami na čelu, licih in gosto poraščenih prsih; okrog oči pa naj se zahtavajo ironične, strastne poteze; izza široko odprtih ust pa mu molijo ostri, umazanorjavi konci gnijočih skrb. Težko hrope, smrči, zdajpazdaj se strese kakor v mrzlici navzlic neznosni vročini.

Ko se prebudi čez nekaj časa, sedita dva razmršena otroka ob njegovi bližini, z nosovi skoro pri tleh. Poleg njiju velik rogač. Onadva sta položila živalico na hrbet ter opazovala s tiransko krutim veseljem njegovo prizadevanje, spraviti se na noge.

Trenotek ju gleda surovo kakor onadva, nato pa dvigne nogo kakor bi hotel stolci hrošča s svojimi težkimi, preokornimi, luknjičavimi škornji. Nenadno mu pride druga misel; on sune silovito otroke s svojo dolgo palico, tako da se dekletce nagloma zvrne in odleti nekaj korakov odtod.

— Obrni ga, zavpije potepuh, potem pa vzemi tole palico in ga raztolči; če ne ubogaš,

postaji so zastopniki občine St. Rupert, v kateri postaji leži, izreklo željo, naj se kolodvor imenuje po St. Rupertu. Ugovarjali pa so takoj Vetrinčani in minister je rekel, da tega prepira ne more rešiti na licu mesta. Železniški minister dr. Derschalla je tu pozdravil se posebej komponista Košata, ki je doma v Viktringu. Nek fotograf ju je takoj fotografiral. Tu ni nobenih slovenskih napisov, dasiravno je občina slovenska, kajli v cerkvi se pridiguje samo enkrat na mesec nemški, drugikrat pa vselej le slovensko.

Odtod se odpeljemo proti Celovcu, kjer nas čaka velika množica ondotnega prebivalstva na kolodvoru, znotraj in zunaj, ali hajlov je bilo tako malo, da bi človek skoraj Celovca ne poznal več. Ob prihodu vlaka je nekdo iz vlaka zaklical hajl, nakar je bilo le malo odgovora, ko pa je stopil minister iz kolodvorskega poslopja, se mu je videlo, da je začudeno strmel nad — molččnostjo občinstva. V «Musikale» je bila nato mrzla večerja, pri kateri so celovške gospodične stregle gostom ter jim napivala Dobernig in Neuner. S tem je bila slavnost končana. Celovec je bil v zastavah in, kar je zopet čudno, bilo je razen onih, ki jih je magistrat razobesil, jako malo frankfurtaric. Ljudem se menda zdi vsa vse-nemška hajlarija že preneumna.

Nova železnica je precej skrajšala pot na Kranjsko, in tudi cene so precej nižje, kakor so bile doslej. Od Celovca do Kranja stane vožnja K 2:50, do Ljubljane pa K 3:40. Nadejamo se torej, da se bo odslej razvilo živahno občevanje med kranjskimi in koroskimi Slovenci, od katerih smo bili dozdej v resnici popolnoma ločeni. Da bi le bilo to občevanje v prid in blagor nam in njim, slovenski skupnosti.

Mojstrska bolniška blagajna.

Prejeli smo:

Ustanovni občni zbor mojstrske bolniške blagajne deželne zveze kranjskih obrtnih za-

ti jih priložim par krvavih. Deček ga začudeno in prestrašeno zija s svojimi velikimi sivimi očmi.

— Ali boš, prokleti paglavec! Tu zagrabi deček urno svojo kričečo sestro za roko in oba tečeta kakor obsedenca nazaj po cesti proti razpotju.

— Hudič! Preklinjaje se zvrne na hrbet in zija nepremično v nebo, ki se jame oblačiti.

Ne dopada mu več to njegovo občestno ležišče; zato se trudoma spravi na noge ter se vleče pol pripognjen po zločinski navadi v smrečje. Po neenakem terenu pride počasi na vrh holmca; dosepeš tja, se zvali v travo.

Iz njegovega polsna ga zbudi kmalu potem napol pritajeno šepetanje. Ne daleč od njega se je vlegel neki parček v malo globel. Fant in dekle sta prisla najbrže od nasprotni strani, ne da bi ga opazila ter sta se potuhnili.

On je napol mestno opravljen, ona korpuletno, kmečko dekle. Fant drži glavo v njenem naročju in ona ga hoče prisiliti, naj bi mirno ležal, medtem ga pa ščegeta z dolgo travnato bilko v ušesa, nos in usta. Prične se zaljubljeno borenje in poljubovanje.

Izpod kratkega krila se vidijo njene močne, gole, mesnate noge, katerih sleherno

drug v Ljubljani se je vršil v četrtek, dne 27. septembra t. l. v hotelu «Ilirija».

Z ustanovitvijo bolniške blagajne se je ustreglo želji in potrebi obrtnikov, zlasti obrtnikov na deželi, ki dosedaj faktično niso imeli prilike se zavarovati za slučaj bolezni in ki so v slučaju bolezni ravno tako potrebni podpore kot v Ljubljani stanujoči. Ni potreba z mnogimi besedami navajati, kako je pri sedanjih razmerah obrtnemu stanu nujno potrebno biti za slučaj bolezni zavarovan, kakor je že dolžnost vsakega obrtnika, da je prekrbljen zase in za svojo družino s tem, da v slučaju bolezni dobiva bolniško podporo.

Znano je dovolj žalostnih slučajev, da je uničila dolgotrajna bolezen že marsikaterega obrtnika in spravila njegovo družino v največjo bedo. Znano je pa tudi dovolj slučajev, da je veliko obrtnikov mnenja: Kaj mi koristi bolniška blagajna? Plačevati moram redno mesečne prispevke, in če obolim, je pa podpora le tako majhna, da mi nič ne izda. To mnenje je pa popolnoma napačno. To si človek lahko predstavlja takrat, ko je zdrav in lahko dela, da si za vsakdanje potrebe zasluži. Ali v slučaju dolgotrajne bolezni, ko obrtnik ne more poprijeti za svoje orodje, ne more nadzirati niti svojih pomočnikov, je čisto gotovo, da se zaslužek začne krčiti in stroški pa narasčati. Zadnji prihranjeni denar je že pošel za zdravnika in zdravila. Potrebuje še boljše hrane, treba je iti po nasvetu zdravnika v toplice ali, če se hoče pridobiti zdravje, izpremeniti zrak i. t. d. A kaj potem, če ni vinarja pri hiši. Hišno gospodarstvo, vzgoja otrok in drugi razni stroški so pa le kot poprej, ko je skrben obrtnik, soproj in oče vzdrževal s svojim delom celo družino in gospodarstvo. Priznati mora tukaj vsak obrtnik, da v takem slučaju dobro pride vsaka podpora in če je še tako majhna.

Z ozirom na to si dovoljujemo opozoriti vse samostojne obrtnike na Kranjskem na ljučomilo napravo bolniške blagajne in priporočati vse te k pristopu ter v naslednjem podati nekaj odlomkov predpisov bolniške blagajne.

Člani bolniške blagajne so redni in prostovoljni. Redni člani so vsi tisti obrtniki, ki pripadajo h kaki obrtni zadrugi, za katere je ta pri svojem občnem zboru storila sklep, da z vsemi svojimi člani obligatorično pristopi k bolniški blagajni. Tak sklep mora potrditi obrtna oblast. Vendar sune dotična zadruga

premikanje on živahno zasleduje, braneč se njenih rok.

Hipoma se vzdigne z gornjim životom ter jo vrže na tla.

Njen pritajen vzklík udušijo njegovi strastni poljubi . . .

Tu prifrči beraška palica nizdol, da ga udari na sence; zgrudi se in omahne od silne boli. Istočasno pa zagrmí z neznanako močjo prvi strelni udar in nevihta jame lomiti drevesa.

Tudi onadva bežita, ne ozirajo se nazaj. — Berač se surovo in sarkastično nasmeje, popolnoma potemnelemu nebu pa sledi izživajoča kletev. Nato odrine v lesovje, da bi ušel orkanu, ki se podi semkaj od poljane . . .

Pr. J. J.

Ziljanska.

Deč'va pojd', deč'va greš,
heut' pa lustig, heut' pa fesch!
Le hille, Mojca, pa piv Wein
moje lub'ce, Musik pa fein.
Deč'va, i lei Jank'r ausziagn,
Weschtia lei föst umarflia'g'n.
Škoda, Mojca, Haxn brennan,
der Jure nix mehr tonz'n könnan.

posamezne združne člane oprostiti zavarovalne dolžnosti: 1. če so že prestopili 60. leto in 2. če so že zavarovani pri kaki drugi bolniški blagajni. Prostovoljni člani so tisti obrtniki, ki ne pripadajo k nobeni obrtni zadrugi ali pa če ni storila sklep, da obligatorično pristopi k blagajni. Kot prostovoljni člani smejo tudi pristopiti k blagajni rodbinski člani samostojnih obrtnikov, če so zdravi in za delo sposobni, če so že dopolnili 18. leto svojega življenja in niso prestopili 60. leta. Prostovoljni člani se morajo pri zglasitvi izkazati z zdravniškim izprijevalom. Sprejemnina (vpisnina) članov znaša enkrat za vselej dve kroni, potem vsako leto, in sicer prvičkrat z vpisnino vred, pozneje najkasneje v teku prvega četrtletja prispevek za upravne stroške, ki znaša za leto 1906 1 K. Za članovno knjigo je plačati 20 h. Član, ki oboli, dobiva bolniško podporo po naslednjih treh razredih: v I. razredu po 1 K 50 h, v II. razredu 2 K in v III. razredu 3 K na dan. Če član umrje, se izplača njegovim svojem pogrebščina, ki znaša v I. razredu 50 K, v II. razredu 75 K in v III. razredu 100 K. V pokrivanju teh blagajničnih izplačil morajo člani vnaprej plačevati prispevke, ki znašajo na mesec za I. razred 1 K, za II. razred 1 K 40 h in za III. razred 2 K. Vsak član si sme prostovoljno izvoliti kateregakoli zgoraj navedenih razredov ter ga mora pri vstopu k blagajnici naznaniti načelstvu. Do bolniške podpore imajo člani pravico šele s dopeljem rokom četrtega mesečnega prispevka, če pa član oboli vsled nezgode, se mu mora plačevati podpora že pred tem rokom.

Bolniška podpora se plačuje od prvega dne, ko oboli član, vendar le tedaj, če traja bolezen dalje nego tri dni in če vsled nje ne more bolni član opravljati svojega poklica ali obrta. Bolniška podpora se plačuje, dokler traja bolezen, vendar najdalje 13 tednov po začetku dela in nadalje 13 tednov polovična. Članice dobivajo ob porodu po pravilih določeno bolniško podporo za 9 dni. Članice, ki niso zavezane pristopiti, imajo šele po preteku enoletnega članstva pravico do te podpore. Za vse bolezn, ki nastanejo vsled poroda se ne dovoljuje nikakršna podpora.

Članom, ki niso plačali šest mesecev prispevkov, gre zopet bolniška podpora šele po šestih mesecih od tistega dne, ko so plačali zaostanke. Člani, ki so zavezani pristopiti, pa od njih ni moč iztirjati prispevkov, izgube vso pravico do bolniške podpore. Članu, ki oboli, je dano na voljo, da si izbere zdravnika in si priskrbi zdravil in lečilnih pripomočkov ter mora sam plačati zdravnika, zdravila in lečilne pripomočke. Član, ki oboli, ima to takoj naznaniti načelstvu bolniške blagajne. Bolniška podpora se ne plačuje, če si je član dokazano nalašč nakopal bolezen ali s pretepom ali s pijanostjo, če ga ne zdravi zdravnik, če ni svojo bolezen naznanil načelstvu, potem če se bolni član zaloti pri opravljanju ali pri delu, če biva zunaj hiše ali če se nahaja zunaj občin, v kateri domuje in ima svoje obrtovališče.

Blagajnično načelstvo je upravičeno, vsak čas nadzorovati svoje člane po svojih v to postavljenih osebah in članom, ki so si s simulacijo prizivjale podporo, naložiti plačevanje dvojnih zavarovalnih prispevkov za toliko časa, dokler se ne poravna blagajnici storjena škoda.

Da bo pa boln. blagajni mogoče uspešno delovati in svojim članom v resnici koristiti in si pridobi zadostno število članov, je odvisno v prvi vrsti od obrtnih zadrug.

Dolžnost načelstev obrtnih zadrug je torej, da opozore svoje člane na važnost in potrebo bolniške blagajne in da jih pridobe do tega, da se sklene obligatorični pristop k blagajni.

Vsled tega apeliramo na vsakega posameznega samostojnega obrtnika na Kranjskem, da s svojim pristopom k bolniški blagajni pripomore, da se ta ljudomila naprava, ki je velevažnega pomena za vsakega samostojnega obrtnika in za ves obrtni stan, čimprej uredi

niči in služi svojemu namenu. V slogi je moč in čim večje bo število obrtnikov pri bolniški blagajni, tem lažji bo njen obstanek.

Opozoriti moramo le še združna načelstva, da se pri sklepu za pristop k bolniški blagajni točno ravnajo po združnih pravilih in da sklep za odobritev naznanijo pristojni obrtni oblasti ter da za vsakih 20 združnih članov izvolijo enega zastopnika k občnemu zboru.

Bolniška blagajna je začela svoje poslovanje s 1. oktobrom.

Prometna reforma na avstrijskih železnicah

je stopila 1. t. m. v veljavo. Strokovnjaki jo hvalijo, da je dobro premisljena in da pomeni velik napredek na polju železniskega prometa. Izvedba te reforme nam zagotavlja tudi večjo varnost v prometu, kar je vsekakor dobro in tolažljivo za potujoče občinstvo. Reforme se tičejo izpopolnitve signalizacije, vpeljave samotvorne zavore, obvarovalnih naprav na postajah, povečanja vozne hitrosti in pomnoženja vlakov.

«Belo» (barva ali luč) pomeni prosta voznja, «zeleno» počasi, «rdeče» stoj! «Modro» luč rabijo odslej samo za ranžiranje, «belkasto» za označenje napajalcev. Tudi signale z električnim zvonom so zelo omejili.

Število vseh pri vsakem vlaku delujočih lokomotiv se je povišalo od 3 na 4 ter se bode temu primerno zamoglo tudi povišati hitrost vlakov. Vsi brzo- in osebni vlaki morajo imeti vseskozi samotvorne zavore.

Velike važnosti je tudi ta reforma, da bodo sedaj smeli voziti vlaki samo v gotovi «prostorni oddaljenosti» med seboj in ne samo v «časni oddaljenosti». To se pravi, da bode vsak vlak smel zapustiti postajo le ta čas, ko dobi od prejšnjega vlaka signal, da je ta že dospel v določeno «prostorno oddaljenost». Tako se bode znatno zmanjšalo število nesreč.

Če ni mogoče telegrafično ali telefonično naznaniti, da ima vlak zamudo, mora vendar vsak vlak točno prispeti na križišča in ne sme dotične postaje zapustiti prej, dokler ne dobi sigurne vesti, kje je nasprotni vlak. Tako se bode preprečilo premnogo trčenje vlakov in obvarovalo premnogo človeško življenje.

Jeseniške novice.

— Kolodvorsko restavracojo na Jesenicah bodo razširili za eno kuhinjo. Pač malenkostno za tak promet!

— V nemško šolo na Savi se je vpisalo okrog 130 otrok Zidanje slovenske šole se pa zavlačuje. Zakaj? Skrajni čas je, da se razpišejo dela.

Tržiške novice.

— Dvojna mera. Kako favorizira naša vlada Nemce in nemškutarčke povsod, daje najlepši vzgled naš trg. V občinskem redu se nahaja paragraf, v katerem je doslovno povedano, da sme poslujoči občinski odbor zavlačevati volitve novega odbora najdalje tri mesece. Po preteku tega časa pa mora okrajno glavarstvo ali županstvo prisiliti, da razpiše nove volitve, ali jih mera razpisati samo, ali pa nemudoma vzeti upravo samo v roke. Poslednje se je tudi že zgodilo. Še nam je v spominu, kako hitro se je vlada vdala pritisku združenih Nemcev in klerikalcev na Jesenicah, kjer je bilo županstvo glede razpisa volitev nedolžno. Kako hitro je poslalo radovljiško glavarstvo vladnega upravitelja na Jesenice! Ali, kar velja proti Slovincem, ne velja proti Nemcem. Pri nas je potekel rok za nove volitve že februarja meseca, torej pred osmimi meseci, a za volitve se še sedaj ne zmeni živa duša. Ali je za Tržič druga postava? To ne! Pač pa bo treba dati težak odgovor občinstvu radi računov. Kajti kakor se sedaj gospodari z občinskim premoženjem, je naravnost

skandal. Ne oziraje se na brezpotrebno imenovanje častnih občanov, katerih diplome so požrle lepo svoto, je gospodarenje z občinskim denarjem pod vsako kritiko. Naj navedemo samo en slučaj? V ljudski šoli so bile peči v tako slabem stanju, da se je bilo res treba bati, da so otroci ne poduše. Krajni šolski svet je tudi razpisal delo, a ker sede v tem svetu večinoma možje, ki znajo korenito kimati, pametni in pošteni ljudje pa ne pridejo do veljave, smo si takoj mislili, da bo padel s te strani zopet en kozel. In zgodilo se je. Med ponudniki sta bila dva: eden Slovenec, ki je nastavil najnižjo ponudbo; drugi Nемец in zastopnik slovenskega virilista v občinskem odboru; prvi zidar-veščak, drugi spekulant, ki o zidarstvu niti pojma nima! Vsak razsoden človek bi mislil, da se oddajo peči prvemu v popravo. A še bolj «kunšten» je naš občinski odbor. Ko se je v seji obravnavalo o tej zadevi in so se vse vložene ponudbe prebrale, odobrila se je ponudba prvega — zidarja. Oglasi se pa k besedi še dobroznani petelinček, tovarnar Goeken in zine zgodovinske besede: «Warum den? Zahlen wir lieber etwas d'rauf und geben wir unsern Leuten zu verdienen,» — s temi besedami je mislil drugega — spekulanta. In, kar bi bilo povsod nemogoče, zgodilo se je v Tržiču: odbor je oddal popravila mnogo dražjemu ponudniku samo zato, da zadovolji strastnemu sovražstvu pojedinega zagrizenca. A to še ni vse. Gospod namestnik virilista je prevzel in tudi dokončal dela. Bil je komisijonalni ogled in komisija se je povoljno izrekla o popravilih. Ko pa je šolski sluga hotel prvičkrat zakuriti v peč, bila je naenkrat vsa h ša polna dima: podjetnik, oziroma njegovi delavci so pozabili na kamin in na — dimnik. Hiša brez dimnika! Delo je bilo seveda zastoj, a kaj to mar našemu slavnemu občinskemu zastopu, če vrže nekaj kronic proč, saj jih plačajo manjvredni Slovenci. Da bi se pa vendar ne blamirali še enkrat, dobil je potem popravilo izučen zidar. Upravičeno vprašamo: koliko časa bo trpela slovenska zaspanost še tako gospodarenje od strani vsiljivih privandrancev? Na noge, prebudite se, in pometite korenito tujce iz našega občinskega odbora! Domačina dobro zastopati more samo domačin.

— Nemška kultura — nemško junastvo. Kjerkoli se prigodi kaka mala rabuka med Nemci in Slovenci, vedno vpijejo nemški časopisi o slovenski surovosti, podivjanosti, ponosno se trkajoč ob prsi, češ, mi smo «Kulturvolk-Edelvolk». Kako pa razumejo to «kulturo» Nemci sami — evo vam prigodbice. Pretečeni teden je zasel neki visokošolec v spremstvu svojo matere v eno tukajšnjih nemških gostiln. «Hajl»-bratje so bili že zbrani in se nahajali že precej v tistem položaju, ki je poseben privilegij «Kulturvolka». Ko je dijak pozdravil družbo, vsedel se je z materjo k drugi mizi ter si naročil pivo. Pri drugi mizi se je takoj po njegovem vstopu pričelo sepetanje in pridušeno, zasmehujoče smejanje, tako da je bilo vsaki trenutek pričakovati katastrofe. Vendar pa so zmernejši v družbi imeli še toliko vpliva na ostale, da vsaj takoj v začetku ni prišlo do resnega sprijetja. Ko pa je dijak odhajajoč zopet pozdravil slovenski, padla je prva glasna zabavljica, na katero je dijak v svesti si svoje nedolžnosti reagiral takoj s tem, da je pristopil k mizi ter vprašal, če se ga hoče zasmehovati ali žaliti. Ta «brezmejna» predrznost je bila vrednim zastopnikom «Edelvolka» že preveč. Nakrat skočijo trije od pijane družali k njemu, eden ga prime od zadaj, drugi objame roki, tretji pa ga prične davati za vrat. Vsi ostali pa so bili pripravljeni skočiti prvim trem na pomoč, če bi se jim slučajno slabo godilo. O ti junaki! Deset na enega, da to se že lahko poskusi, sicer pa pogum v hlače in — hajd, da jih ne dobiš! Šele, ko je prišla mati napadenega dijaka, katero so takoj v začetku junaskega čina potisnili v vežo in zaprli vrata za njo, skozi kuhinjo v sobo, so izpustili slavni junaki na-

turistiko zelo velike važnosti, ker se odtod lahko napravi marsikaka zelo izplačljiva gorska partija. Na nekem poraščenem griču se vidi lična cerkva, v katere bližini stoji spomenik, postavljen v spomin krvavim bojem iz l. 1813 med avstrijskimi in francoskimi vojaki. Iz Bistrice vodi skozi veleromantični Medvedji dol glavna pot na Stol. Pred kratkim so Nemci otvorili na Mačevski planini pod Stolom turistovsko kočjo («Klagenfurter Hütte»), pa tudi slovensko planinsko društvo je zastavilo tu svoje moči.

Naslednja postaja je Svetna ves Weizelsdorf. Tu je bilo zbranega največ ljudstva, kar smo ga opazili na vseh postajah. To pa vsled tega, ker so prišli na kolodvor bližnji Borovljani, gasilna društva, veteranci in pevci društva «Alpenrose», ki so peli «Tag des Herrn». Govoril je župan Krasnig. Ministru je očitno ugajalo to petje, kajti dodati so jih morali še pet poleg. Pravijo, da je to pevsko društvo najboljšje na Koroskem. Od tod bo peljala v Borovlje posebna proga, ki se otvori sredi novembra. Dolga bo kakih pet kilometrov. V bližini je tudi vas Sveče, rojstni kraj Andreja Einspielerja, prvoboritelja koroskih Slovencev. Sedaj pelje železna cesta po lepem mostu čez Dravo in pod Humberškim gradom v strmem klancu proti Žihpoljam. Razgled na spodnji Rož in Karavanke je naravnost očarjujoč, zlasti na Košuto. Drava teče spodaj, vozimo se po nasipu, ki je stal več stotisoč.

Čez nekaj minut smo na postaji Maria Rain (Žihpolje). Ta postajica nima več slovenskega napisa, le drugi manjši napisi so še v obeh jezikih. Z mogočne romarske cerkve na Žihpoljah nas pozdravlja slovenska zastava, kar zelo peče nadute nemške nacionalce, ki se vozijo v vlaku. Tudi na bližnjih hišah opazimo več slovenskih zastav. Ondotni nemški župan je na vse pretege letal okrog, da bi prepovedal slovenske zastave, pa ni slo. Vri slovenski kmetje so se postavili. Župan Lučovnik je prosil ministra za popoldanski vlak.

Malo pred postajico Viktring (Vetrinj) smo se poslovili od slovenskih trobojnic. Na

Nato si osenči oči z rokama ter opazuje bližajočo se nevihto; zapre vežne duri ter gre trudnih korakov okrog hlše na polje.

Prisedsi v gozd, ki je kakih 1000 korakov oddaljen od hlše, postane berač ter se vleže poleg jarka.

Kako trd izraz ima njegovo lice v spanju, z globokimi brazgotinami na čelu, licih in gosto poraščenih prsih; okrog oči pa naj se začrtavajo ironične, strastne poteze; izza široko odprtih ust pa mu molijo ostri, umazanorjavi konci gnijočih škrbin. Težko hrope, smrči, zdajpazdaj se strese kakor v mrzlici navzlic neznošni vročini.

Ko se prebudi čez nekaj časa, sedita dva razmršena otroka ob njegovi bližini, z nosovi skoro pri tleh. Poleg njiju velik rogač. Onadva sta položila živalico na hrbet ter opazovala s tiransko krutim veseljem njegovo prizadevanje, spraviti se na noge.

Trenotek ju gleda surovo kakor onadva, nato pa dvigne nogo kakor bi hotel stolci hrošča s svojimi težkimi, preokornimi, luknjičavimi škornji. Nenadno mu pride druga misel; on sune silovito otroke s svojo dolgo palico, tako da se dekletce nagloma zvrne in odleti nekaj korakov odtod.

— Obrni ga, zavpije potepuh, potem pa vzemi tole palico in ga raztolči; če ne ubogaš,

postaji so zastopniki občine Št. Rupert, v kateri postaji leži, izreklo željo, naj se kolodvor imenuje po Št. Rupertu. Ugovarjali pa so takoj Vetrinčani in minister je rekel, da tega prepira ne more rešiti na licu mesta. Železniški minister dr. Derschatta je tu pozdravil še posebej komponista Košata, ki je doma v Viktringu. Nek fotograf ju je takoj fotografiral. Tu ni nobenih slovenskih napisov, dasiravno je občina slovenska, kajti v cerkvi se pridiguje samo enkrat na mesec nemski, drugič pa vselej le slovensko.

Odtod se odpeljemo proti Celovcu, kjer nas čaka velika množica ondotnega prebivalstva na kolodvoru. znotraj in zunaj, ali hajlov je bilo tako malo, da bi človek skoraj Celovca ne poznal več. Ob prihodu vlaka je nekdo iz vlaka zaklical hajl, nakar je bilo le malo odgovora, ko pa je stopil minister iz kolodvorskega poslopja, se mu je videlo, da je začudeno strmel nad — molčečnostjo občinstva. V «Musiksäle» je bila nato mrzla večerja, pri kateri so celovške gospodične stregle gostom ter jim napivala Dobernič in Neuner. S tem je bila slavnost končana. Celovec je bil v zastavah in, kar je zopet čudno, bilo je razen onih, ki jih je magistrat razobesil, jako malo frankfurtaric. Ljudem se menda zdi vsa vsemenska hajlarija že preneumna.

Nova železnica je precej skrajšala pot na Kranjsko, in tudi cene so precej nižje, kakor so bile doslej. Od Celovca do Kranja stane vožnja K 250, do Ljubljane pa K 340. Na dejamo se torej, da se bo odslej razvilo živahno občevanje med kranjskimi in koroskimi Slovenci, od katerih smo bili dozdaj v resnici popolnoma ločeni. Da bi le bilo to občevanje v prid in blagor nam in njim, slovenski skupnosti.

Mojstrska bolniška blagajna.

Prejeli smo:

Ustanovni občni zbor mojstrske bolniške blagajne deželne zveze kranjskih obrtnih za-

ti jih priložim par krvavih. Deček ga začudeno in prestrašeno zija s svojimi velikimi sivimi očmi.

— Ali boš, prokleti paglavec! Tu zagrabi deček urno svojo kričečo sestro za roko in oba tečeta kakor obsedena nazaj po cesti proti razpotju.

— Hudič! Preklinjaje se zvrne na hrbet in zija nepremično v nebo, ki se jame oblačiti.

Ne dopada mu več to njegovo občestno ležišče; zato se trudoma spravi na noge ter se vleče pol pripognjen po zlotinski navadi v smrečje. Po neenakem terenu pride počasi na vrh holmca; dospesvi tja, se zvali v travo.

Iz njegovega polsna ga zbuči kmalu potem napol pritajeno šepetanje. Ne daleč od njega se je vlegel neki parček v malo globel. Fant in dekletce sta prišla najbrže od nasprotne strani, ne da bi ga opazila ter sta se potuhnili.

On je napol mestno opravljen, ona korpuletno, kmečko dekletce. Fant drži glavo v njenem naročju in ona ga hoče prisiliti, naj bi mirno ležal, medtem ga pa ščegeta z dolgo travnato bilko v ušesa, nos in usta. Prične se zaljubljen borenje in poljubovanje.

Izpod kratkega krila se vidijo njene močne, gole, mesnate noge, katerih sleherni

drug v Ljubljani se je vršil v četrtek, dne 27. septembra t. l. v hotelu «Mirja».

Z ustanovitvijo bolniške blagajne se je ustreglo želji in potrebi obrtnikov, zlasti obrtnikov na deželi, ki dosedaj faktično niso imeli prilike se zavarovati za slučaj bolezni in ki so v slučaju bolezni ravno tako potrebni podpore kot v Ljubljani stanujoči. Ni potreba z mnogimi besedami navajati, kako je pri sedanjih razmerah obrtnemu stanu nujno potrebno biti za slučaj bolezni zavarovan, kakor je že dolžnost vsakega obrtnika, da je preskrbljen zase in za svojo družino s tem, da v slučaju bolezni dobiva bolniško podporo.

Znano je dovolj žalostnih slučajev, da je uničila dolgotrajna bolezen že marsikaterega obrtnika in spravila njegovo družino v največjo bedo. Znano je pa tudi dovolj slučajev, da je veliko obrtnikov mnenja: Kaj mi koristi bolniška blagajna? Plačevati moram redno mesečne prispevke, in če obolim, je pa podpora le tako majhna, da mi nič ne izda. To mnenje je pa popolnoma napačno. To si človek lahko predstavlja takrat, ko je zdrav in lahko dela, da si za vsakdanje potrebe zasluži. Ali v slučaju dolgotrajne bolezni, ko obrtnik ne more poprijeti za svoje orodje, ne more nadzirati niti svojih pomočnikov, je čisto gotovo, da se zaslužek začne krčiti in stroški pa naraščati. Zadnji prihranjeni denar je že pošel za zdravnika in zdravila. Potrebuje še boljše hrane, treba je iti po nasvetu zdravnika v toplice ali, če se hoče pridobiti zdravje, izpremeniti zrak i. t. d. A kaj potem, če ni vinarja pri hiši. Hišno gospodarstvo, vzgoja otrok in drugi razni stroški so pa le kot prepelj, ko je skrben obrtnik, soprog in oče vzdrževal s svojim delom celo družino in gospodarstvo. Priznati mora tukaj vsak obrtnik, da v takem slučaju dobro pride vsaka podpora in če je še tako majhna.

Z ozirom na to si dovoljujemo opozoriti vse samostojne obrtnike na Kranjskem na ljujnilo napravo bolniške blagajne in priporočati vse te k pristopu ter v naslednjem podati nekaj odlomkov predpisov bolniške blagajne.

Člani bolniške blagajne so redni in prostovoljni. Redni člani so vsi tisti obrtniki, ki pripadajo h kakim obrtnim združenjem, za katere je ta pri svojem občnem zboru storila sklep, da z vsemi svojimi člani obligatorično pristopi k bolniški blagajni. Tak sklep mora potrditi obrtna oblast. Vendar sme dotična združba

premikanje on živahno zasleduje, braneč se njenih rok.

Hipoma se vzdigne z gornjim životom ter jo vrže na tla.

Njen pritajen vzklík udušijo njegovi strastni poljubi . . .

Tu prifrči beraška palica nizdol, da ga udari na sence; zgrudi se in omahne od silne boli. Istočasno pa zagrmí z neznansko močjo prvi strelni udar in nevihta jame lomiti drevesa.

Tudi onadva bežita, ne ozirajo se nazaj. — Berač se surovo in sarkastično nasmeje, popolnoma potemnelemu nebu pa sledi izjavajoča kletev. Nato odrine v lesovje, da bi ušel orkanu, ki se podi semkaj od poljane. . .

Pr. J. J.

Ziljanska.

Deč'va pojď', deč'va greš,
heut' pa lustig, heut' pa fesch!
Le hille, Mojca, pa piv Wein
moje lub'ce, Musik pa fein.
Deč'va, i lei Jank'r ausziagn,
Weschtia lei föst umarflig'n.
Škoda, Mojca, Haxn brennan,
der Jure nix mehr tonz'n könnan.

posamezne združne člane oprostiti zavarovalne dolžnosti: 1. če so že prestopili 60. leto in 2. če so že zavarovani pri kaki drugi bolniški blagajni. Prostovoljni člani so tisti obrtniki, ki ne pripadajo k nobeni obrtni drugi ali pa če ni storila sklep, da obligatorično pristopi k blagajni. Kot prostovoljni člani smejo tudi pristopiti k blagajni rodbinski člani samostojnih obrtnikov, če so zdravi in za delo sposobni, če so že dopolnili 18. leto svojega življenja in niso prestopili 60. leta. Prostovoljni člani se morajo pri zglasitvi izkazati z zdravniškim izprijevalom. Sprejemina (vpisnina) članov znaša enkrat za vselej dve kroni, potem vsako leto, in sicer prvičkrat z vpisnino vred, pozneje najkasneje v teku prvega četrtletja prispevek za upravne stroške, ki znaša za leto 1906 1 K. Za članovno knjigo je plačati 20 h. Član, ki oboli, dobiva bolniško podporo po naslednjih treh razredih: v I. razredu po 1 K 50 h, v II. razredu 2 K in v III. razredu 3 K na dan. Če član umrje, se izplača njegovim svojcem pogrebščina, ki znaša v I. razredu 50 K, v II. razredu 75 K in v III. razredu 100 K. V pokrivanju teh blagajničnih izplačil morajo člani vnaprej plačevati prispevke, ki znašajo na mesec za I. razred 1 K, za II. razred 1 K 40 h in za III. razred 2 K. Vsak član si sme prostovoljno izvoliti kateregakoli zgoraj navedenih razredov ter ga mora pri vstopu k blagajni naznaniti načelstvu. Do bolniške podpore imajo člani pravico šele s dospelim rokom četrtega mesečnega prispevka, če pa član oboli vsled nezgode, se mu mora plačevati podpora že pred tem rokom.

Bolniška podpora se plačuje od prvega dne, ko oboli član, vendar le tedaj, če traja bolezen dalje nego tri dni in če vsled nje ne more bolni član opravljati svojega poklica ali obrta. Bolniška podpora se plačuje, dokler traja bolezen, vendar najdalje 13 tednov po začetku dela in nadalje 13 tednov polovična. Članice dobivajo ob porodu po pravilih določeno bolniško podporo za 9 dni. Članice, ki niso zavezane pristopiti, imajo šele po preteku enoletnega članstva pravico do te podpore. Za vse bolezniki, ki nastanejo vsled poroda se ne dovoljuje nikakršna podpora.

Članom, ki niso plačali šest mesecev prispevkov, gre zopet bolniška podpora šele po šestih mesecih od listega dne, ko so plačali zaostanke. Člani, ki so zavezani pristopiti, pa od njih ni moč iztirjati prispevkov, izgube vso pravico do bolniške podpore. Članu, ki oboli, je dano na voljo, da si izbere zdravnika in si priskrbi zdravil in lečilnih pripomočkov ter mora sam plačati zdravnika, zdravila in lečilne pripomočke. Član, ki oboli, ima to takoj naznaniti načelstvu bolniške blagajne. Bolniška podpora se ne plačuje, če si je član dokazano nalašč nakopal bolezen ali s pretepom ali s pijanostjo, če ga ne zdravi zdravnik, če ni svojo bolezen naznanil načelstvu, potem če se bolni član zaloti pri opravljenih ali pri delu, če biva zunaj hiše ali če se nahaja zunaj občine, v kateri domuje in ima svoje obrtovališče.

Blagajnično načelstvo je upravičeno, vsak čas nadzorovati svoje člane po svojih v to postavljenih osebah in članom, ki so si s simulacijo prizivjati podporo, naložiti plačevanje dvojnih zavarovalnih prispevkov za toliko časa, dokler se ne poravna blagajnici storjena škoda.

Da bo pa boln. blagajni mogoče uspešno delovati in svojim članom v resnici koristiti in si pridobi zadostno število članov, je odvisno v prvi vrsti od obrtnih zadrug.

Dolžnost načelstev obrtnih zadrug je torej, da opozore svoje člane na važnost in potrebo bolniške blagajne in da jih pridobe do tega, da se sklene obligatorični pristop k blagajni.

Vsled tega apeliramo na vsakega posameznega samostojnega obrtnika na Kranjskem, da s svojim pristopom k bolniški blagajni pripomore, da se ta ljudomila naprava, ki je velevažna pomena za vsakega samostojnega obrtnika in za ves obrtni stan, čimprej uredi

niči in služi svojemu namenu. V slogi je moč in čim večje bo število obrtnikov pri bolniški blagajni, tem lažji bo njen obstanek.

Opozoriti moramo le še združna načelstva, da se pri sklepu za pristop k bolniški blagajni točno ravnajo po združnih pravilih in da sklep za odobritev naznanijo pristojni obrtni oblasti ter da za vsakih 20 združnih članov izvolijo enega zastopnika k občnemu zboru.

Bolniška blagajna je začela svoje poslovanje s 1. oktobrom.

Prometna reforma na avstrijskih železnicah

je stopila 1. t. m. v veljavo. Strokovnjaki jo hvalijo, da je dobro premišljena in da pomeni velik napredek na polju železniškega prometa. Izvedba te reforme nam zagotavlja tudi večjo varnost v prometu, kar je vsekakor dobro in tolažilno za potujoče občinstvo. Reforme se tičejo izpopolnitve signalizacije, vpoljave samotvorne zavore, obvarovalnih naprav na postajah, povečanja vozne hitrosti in pomnoženja vlakov.

«Belo» (barva ali luč) pomeni prosta voznja, «zeleno» počasi, «rdeče» stoj! «Modro» luč rabijo odslej samo za ranžiranje, «belkasto» za označenje napajalcev. Tudi signale z električnim zvonom so zelo omejili.

Število vseh pri vsakem vlaku delujočih lokomotiv se je povišalo od 3 na 4 ter se bode temu primerno zamoglo tudi povišati hitrost vlakov. Vsi brzo- in osebni vlaki morajo imeti vseskozi samotvorne zavore.

Velike važnosti je tudi ta reforma, da bodo sedaj smeli voziti vlaki samo v gotovi «prostorni oddaljenosti» med seboj in ne samo v «časni oddaljenosti». To se pravi, da bode vsak vlak smel zapustiti postajo le ta čas, ko dobi od prejšnjega vlaka signal, da je ta že dospel v določeno «prostorno oddaljenost». Tako se bode znatno zmanjšalo število nesreč.

Če ni mogoče telegrafično ali telefonično naznaniti, da ima vlak zamudo, mora vendar vsak vlak točno prispeti na križišča in ne sme dotične postaje zapustiti prej, dokler ne dobi sigurne vesti, kje je nasprotni vlak. Tako se bode preprečilo premnogo trčenje vlakov in obvarovalo premnogo človeško življenje.

Jeseniške novice.

— Kolodvorsko restavracojo na Jesenicah bodo razširili za eno kuhinjo. Pač malenkostno za tak promet!

— V nemško šolo na Savi se je vpisalo okrog 130 otrok Zidanje slovenske šole se pa zavlačuje. Zakaj? Skrajni čas je, da se razpišejo dela.

Tržiške novice.

— Dvojna mera. Kako favorizira naša vlada Nemce in nemškutarčke povsod, daje najboljši vzgled naš trg. V občinskem redu se nahaja paragraf, v katerem je doslovno povedano, da sme poslujoči občinski odbor zavlačevati volitve novega odbora najdalje tri mesece. Po preteku tega časa pa mora okrajno glavarstvo ali županstvo prisiliti, da razpiše nove volitve, ali jih mera razpisati samo, ali pa nemudoma vzeti upravo samo v roke. Poslednje se je tudi že zgodilo. Se nam je v spominu, kako hitro se je vlada vdala pritisku združenih Nemcev in klerikalcev na Jesenicah, kjer je bilo županstvo glede razpisa volitev nedolžno. Kako hitro je poslalo radovoljisko glavarstvo vladnega upravitelja na Jesenice! Ali, kar velja proti Slovincem, ne velja proti Nemcem. Pri nas je potekel rok za nove volitve že februarja meseca, torej pred osmimi meseci, a za volitve se še sedaj ne zmeni živa duša. Ali je za Tržič druga postava? To ne! Pač pa bo treba dati težak odgovor občinstvu radi računov. Kajti kakor se sedaj gospodari z občinskimi premoženjem, je naravnost

skandal. Ne oziraj se na brezpotrebno imenovanje častnih občanov, katerih diplome so pozrlle lepo svoto, je gospodarenje z občinskimi denarjem pod vsako kritiko. Naj navedemo samo en slučaj? V ljudski šoli so bile peči v tako slabem stanju, da se je bilo res treba bati, da se otroci ne poduše. Krajni šolski svet je tudi razpisal delo, a ker sede v tem svetu večinoma možje, ki znajo korenito kimati, pametni in pošteni ljudje pa ne pridejo do veljave, smo si takoj mislili, da bo padel s te strani zopet en kozel. In zgodilo se je. Med ponudniki sta bila dva: eden Slovenec, ki je nastavil najnižjo ponudbo; drugi Nемец in zastopnik slovenskega virilista v občinskem odboru; prvi zidar-veščak, drugi špekulant, ki o zidarstvu niti pojma nima! Vsak razsoden človek bi mislil, da se oddajo peči prvemu v popravo. A še bolj «kunšten» je naš občinski odbor. Ko se je v seji obravnavalo o tej zadevi in so se vse vložene ponudbe prebrale, odobrila se je ponudba prvega — zidarja. Oglasi se pa k besedi še dobroznani petelinček, tovarnar Goeken in zine zgodovinske besede: «Warum den? Zahlen wir lieber etwas d'rauf und geben wir unseren Leuten zu verdienen.» — s temi besedami je mislil drugega — špekulanta. In, kar bi bilo povsod nemogoče, zgodilo se je v Tržiču: odbor je oddal popravila mnogo dražjemu ponudniku samo zato, da zadovolji strastnemu sovraštvu pojedinega zagriženca. A to še ni vse. Gospod namestnik virilista je prevzel in tudi dokončal dela. Bil je komisijonalni ogled in komisija se je povoljno izrekla o popravilih. Ko pa je šolski sluga hotel prvokrat zakuriti v peč, bila je naenkrat vsa h ša polna dima: podjetnik, oziroma njegovi delavci so pozabili na kamin in na — dimnik. Hiša brez dimnika! Delo je bilo seveda zastoj, a kaj to mar našemu slavnemu občinskemu zastopu, če vrže nekaj kronic proč, saj jih plačajo manjvredni Slovinci. Da bi se pa vendar ne blamirali še enkrat, dobil je potem popravilo izučen zidar. Upravičeno vprašamo: koliko časa bo trpela slovenska zaspanost še tako gospodarenje od strani vsiljivih privandrancev? Na noge, prebudite se, in pometite korenito tuje iz našega občinskega odbora! Domačina dobro zastopati more samo domačin.

— Nemška kultura — nemško junastvo. Kjerkoli se prigodi kaka mala rabuka med Nemci in Slovenci, vedno vpijejo nemški časopisi o slovenski surovosti, podivjanosti, ponosno se trkajo ob prsi, češ, mi smo «Kulturvolk-Edelvolk». Kako pa razumejo to «kulturo» Nemci sami — evo vam prigodbice. Pretečeni teden je zasel neki visokošolec v spremstvu svojo matere v eno tukajšnjih nemških gostiln. «Hajl»-bratje so bili že zbrani in se nahajali že precej v tistem položaju, ki je poseben privilegij «Kulturvolka». Ko je dijak pozdravil družbo, vsedel se je z materjo k drugi mizi ter si naročil pivo. Pri drugi mizi se je takoj po njegovem vstopu pričelo šepetanje in pridušeno, zasmehujoče smejanje, tako da je bilo vsaki trenotek pričakovati katastrofe. Vendar pa so zmernejši v družbi imeli še toliko vpliva na ostale, da vsaj takoj v začetku ni pristo do resnega prijema. Ko pa je dijak odhajajoč zopet pozdravil slovenski, padla je prva glasna zabavljica, na katero je dijak v svesti si svoje nedolžnosti reagiral takoj s tem, da je pristopil k mizi ter vprašal, če se ga hoče zasmehovati ali žaliti. Ta «brezmejna» predrznost je bila vrednim zastopnikom «Edelvolka» že preveč. Nakrat skočijo trije od pijane družali k njemu, eden ga prime od zadaj, drugi objame roki, tretji pa ga prične davati za vrat. Vsi ostali pa so bili pripravljeni skočiti prvim trem na pomoč, če bi se jim slučajno slabo godilo. O ti junaki! Deset na enega, da to se že lahko poskusi, sicer pa pogum v hlače in — hajd, da jih ne dobis! Šele, ko je prišla mati napadenege dijaka, katero so takoj v začetku junškega čina potisnili v vežo in zaprli vrata za njo, skozi kuhinjo v sobo, so izpustili slavni junaki na-

padenca, ki je imel še drugi dan ves vrat zatekel. Nehote se bode kdo vprašal, ali nimajo v Trziču nič policije? O da, imamo jo, imamo, in še kakšno! Glavni policaj je neki Majcen, o katerem bi zlasti Kranjskagora mogla povedati kako zgodbico. Ta policaj je stal ves čas, kar se je vršilo lopovstvo v sobi, na trgu, in dasi je slišal krik iz hiše, se mu ni zdelo, da bi pogledal po vzrokih. Kako hitro pa je bil potem pri napadenem dijaku, ki si je upal še celo na trgu dati izraza svojemu ogorčenju! Kakor bi ga izkopal iz zemlje, je stal pred imenovanim ter mu grozil z aretacijo, če ne bo miren. Da, da, dober policaj je to in Trzič si lahko patent vzame nanj. Pri nas je vpeljana policijska ura, ki jo jako strogo kontrolira ta vzor vseh policajev, a le po tistih gostilnah, katerih posestniki so tako neumni, da mu ne dajo nič zastoj ali na »puf«. Ti gostilničarji zapreti morajo svoje gostilne točno ob 11. uri in gorje, če bi dobil policaj gostilno se odprto samo pet minut pozneje. Ne samo, da mora dotični krémar plačati občutno kazen, moč celj-policaj je še surov. Drugače pa je v gostilnah, v katerih se »gospod« Majcen lahko napije do nezavesti. Vemo slučaje, da so bile take gostilne odprte do treh, do štirih zjutraj, prepevalo in razgrajalo se je, a nočni mir se ni kalil, se ni mogel kaliti, ker se je vse godilo pod varstvom mogočnega »gospoda« policaja Majcena, ki je sedel zadovoljno smehljajočega se obraza v gostilniški kuhinji ter praznil merico za merico »gratisbier«-a. Mislimo, da nam ni treba povdarjati, da so bili gostje vedno in brez izjeme nemški pisarčki raznih tukajšnjih tovarov, katerim, če je bilo dosti pijače zastoj, tudi dovolil, da razgrajajo in tulijo po trgu. Bog ne daj pa, da bi se domači fantje samo glasneje zgovarjali po trgu! Takoj jih naznani na glavvarstvo ter spravi v luknjo. Misli si pač: »Če sem jaz jedel ričet, zakaj bi ga pa drugi ne?« Saj se razumemo, ljubi Majcen? Sicer pa se bomo odslej malo bolj brigali za tega vzor-policaja in poskrbeli bomo, da ga začne prav kmalu glava boleti tako, da jo bo moral popihati iz Trziča.

— **K a k o s e N e m c i m a š e u j e j o.** Da so Nemci, posebno naši, res vseskozi kulturen narod, povemo še to dogodbico, da vzamemo čitateljem vsak dvom v resničnost te trditve. Napadeni dijak je seveda vložil proti nemškemu kulturosovcem tožbo, ker je drugo zadoščenje iskal zaman. In kaj stori ta privandrana druhal? Dijaku niso mogli do živoga. To jih pa ni čisto nič oviralo, da bi se vendarle ne maščevali. Zatekli so se k drugi lastnosti, ki je tudi privilegij tega res »Edelvolka« — k denunciranju. Slučajno je sestra že opetovano imenovanega dijaka v Trziču poštna upraviteljica, in spravili so se na to. Prvi je bil nek inženir tvrdke Madile & Co., od katerega je zahteval dijak kot edinega akademično izobraženega udeleženca zadoščenja. Seveda je imel moč toliko poguma, da je tekel na pošto, ko je dobil neko ekspresno pismo, razsajal tam in grozil z »Anzeige«, češ, da se loco ne odposiljajo ekspresna pisma, in da je gospodična upraviteljica odposlala pismo samo radi tega, ker se je tikalo njenega brata. O ti ljuba nedolžnost! Kdo pa naj bi bil povedal gospodični, kaj je v pismu? Kolikor nam je znano, je pismo prinesel na pošto drug gospod, vsebina pa je bila taka, da se o njej ne govori z drugimi osebami. Vsaj pri nas je tako, če je pri Nemcih drugače — ne vemo. Gospod inženir naj bi se bil raje odzval na pismo in vsaj prečel denuncijanta ne bi bil obvisel na njem. Drugi so se vrgli na ubogo žrtev »velmožni gospod« Siebeneichler, po stanu pisar pri g. Mallyju, po značaju izvrsten spijon. Ta mož je prinesel cel kup raznih listin na pošto z motivacijo, da so nerazložno pisana. Torej tri leta je gospodična že v Trziču in ves čas ni bilo nobene pritožbe, vse je bilo dobro in razložno pisano. Sedaj pa se je gospodični nakrat pisava tako spacičila, da se je niti čitati ne da. Da, da, fantazija in so-

vraštvo! No, gospod oskrbnik, kot trezen in pameten mož se ni oziral ne te »grozne« grehe, in gospodki so dobili dolge nosove. Plemenitost pa taka!

— **V e l i k o d u š e n d a r.** Pretečeni teden se je poslovil iz Trziča naš v Ameriki bivajoči rojak gospod Ferdinand Pollak ter daroval raznim narodnim društvom znatne vsote. Tako je dobil »Sokol« 50 kron, društvo »Narodni dom« 100 kron, za »slovensko bralno društvo« vsote se ne vemo, vendar pa bo tudi ta znatna. Čast zavednemu rodoljubu in srečna pot v drugo domovino!

— **O t r o k z g o r e l.** V Šuli pri Trziču je zgorela dveipolletna Ana Zaplotnik, ki je prišla v kuhinjo, kjer so ji iskre iz štedilnika užgale obleko.

— **L o v s k o k o č o o k r a d l i.** Minuli mesec je bilo v koči g. barona Friderika Borca pri Sv. Ani nad Trzičem ukradenega za 700 K jedilnega orodja. Tatvine sumijo dva moška, in sicer je prvi star 30 let, temno oblečen in obrbit, drugi pa okrog 24 let, je imel belo čepico in temne hlače. Navedencev dosejati še niso dobili.

Tedenski politični pregled.

V odseku za volilno reformo se bije zdaj odločilni boj za dvetretjinsko večino, ki jo bo odslej treba za vsako premembo razdelbe volilnih okrajev. Nemci si hočejo na ta način za večno zagotoviti, kar so na troske Slovanov izbojevali pri volilni reformi. Ker jih podpirajo tudi Poljaki, bodo menda Nemci zmagali, kajti da bi se uprli naši klerikalci s silo temu naklepu, na to ni več misliti, Vlada predlaga, da bi 18 let bilo treba dvetretjinske, potem pa tripetinske večine. — Dr. Tavčar je predlagal, naj se glasovanje o Koroski reasumira in naj se iz takozvanega slovenskega volilnega okraja izločijo občine Zgor. Borovlje, Podljudelj in Guštanj ter priklopijo celovski okolici. Na ta način se vsaj en slovenski mandat zagotovi Slovincem. — Včeraj pa je svoj predlog preklical.

Hrvatski sabor bo že sklican prihodnji mesec. Glede dneva se še razhajajo vesti. Situacija se ni jasna. Frankoveci pravijo, da hočejo podpirati koalicijo pri izvršitvi ustavnih zakonov, ali da se nočejo odreči pravice, zastopati svoje državnopravno stališče in pobijati hrvatsko-ogrsko pogodbo. Ravno s tem pa lahko delajo koaliciji velikanske sitnosti, in to je menda sploh njih namen.

Srbsko-avstrijski spor je dospel tako daleč, da je carinska vojna sedaj popolna. V Srbiji računajo s tem, da sploh ne pride do poravnave, pa iščejo nove trge za produkte, katerim je zaprta Avstrija. Goluchowskega zunanja politika prinaša državi res le škodo in blamažo.

Volitve za rusko dumo se vrše baje začetkom januarja, ne da bi se izpremenilo volilni red. V tem nadaljujejo vojna sodišča svoje barbarično krvavo delo, revolucionarji pa gredo tudi svojo pot in še vedno atentat sledi atentatu. Polagoma prihajajo vendar v javnost priznanja, da je državna uprava ruinirana in da je finančni bankerot skoraj neizogiben. Zadnje čase se je govorilo mnogo o neki angleško-ruski zvezi, ki je baje že sklenjena; ali te govornice so zopet utihle.

Rusija. Na podguvernerja Kobekova v Kazanu je neki neznanec vrgel dve bombi, katerih ena je lahko ranila podguvernerja. Storilec je zbežal. Policija je našla v stanovanju neke šivilje v Petrogradu, ki je pa pravzaprav slušateljica ženskih kursov, pet bomb, deset funtov dinamita in veliko mno-

žino revolverjev. Iz Sebastopola: Na poveljniku garnizije, generalnem majorju Dumba-sevu, je bil izvršen atentat z bombo. Generalni major, ki je bil le lahko ranjen, je streljal za bežečim morilcem. Sodi se, da se je atentata udeležilo več oseb. Kočijaž in dva vojaka, ki sta spremljala generalnega majorja, so bili težko ranjeni.

Godovi prihodnjega tedna:

14. Kalist, Budvoj, Preslava; 15. Terezija, Trnjina, Radislav; 16. Gal Drživoj, Velenja; 17. Hedvika, Branko, Jadviga, Mira; 18. Luka, Travica; 19. Peter, Irlislav, Spasenija, Sergij; 20. Janez Kancijan, Predislav, Raša.

Sejmi na Gorenjskem prihodnji teden:

14. Podkorenom in v Kranjski gori; na sv. Terezije dan (15.) v Kamniku; na sv. Luka dan (18.) v Kranju (konjski), v Poljanah, v Sorici in na Bohinjski bistrici (za živino).

Novičar.

Premeščenja. Davčni pristav, gospod R. Mlejnik v Radovljici je premeščen v Kamnik. Na njegovo mesto pride davčni pristav, gospod T. Tavčar iz Mokronoga, kamor je prestavljen gosp. pristav I. Mazgon iz Kamnika.

Shod zaupnikov narodno-napredne stranke, ki je bil sprva določen na dan 11. t. m., se je odložil na dan 15. novembra t. l., ker so to zaupniki zlasti na deželi izrečno želeli in ker bi se sicer narodno-napredni poslanci, ki so sedaj zaposleni na Dunaju, ne mogli shoda udeležiti.

Dopolnilna deželnozborska volitev iz veleposestva namesto umrlega poslanca Karel Lukmana in odstopivšega poslanca Antona Ulma je razpisana na dan 10. novembra t. l. ob desetih dopoldne. Volilni imenik obsega 85 volilcev. Leta 1895 je bilo v veleposestvu 103, leta 1897 — 96, leta 1900 — 90 volilcev.

Katoliškega imena se sramujejo. Za katoliško-narodno stranko, katero so naši brumni klerikalci prekrstili v »slovensko ljudsko stranko«, je prišel na vrsto »Katoliški Obzornik«. Temu so odslej dali ime »Čas«. Katoličanstvo ni več moderno.

Razpis gradbe železnice Kranj-Trzič. C. kr. železniško stavbeno ravateljstvo v imenu koncesionarjev lokalne železnice Kranj-Trzič na Dunaju naznanja trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo oddala izvršitev stavbe železnice Kranj-Trzič in industrijskega tira v predilno tovarno tvrdke E. Glanzmann in A. Gassner. Ponudbeni vzorci in drugi pripomočki za ponudbe se dobe pri c. kr. železniškem stavbenem ravateljstvu na Dunaju (VI. Gumpendorferstrasse 10). Ponudbe je najkasneje do 5. novembra t. l. 12. ure opoldne vložiti v vložni zapisnik navedenega ravateljstva. Gradbeni razpis je v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Za zgradbo savskega mosta v Kranju je v državnem proračunu za l. 1907 določen znatni znesek 200.000 K (4. obrok). Upanje je sedaj, da se s to prepotrebno gradbo prične v kratkem. Dosedaj je določenih 260.000 K.

Državni proračun za l. 1907 izkazuje za Gorenjsko še naslednje: za gradbo mosta čez Bistrico v Podbrezju 40.000 kron (2. obrok), državni prispevek za gradbo ceste od Pod-

boršta do primorske meje ter za popravo že narejene med Podborštom in Zalim logom 46.000 K (5. obrok) in za regulacijo Save 80.000 K.

Posetnikom Koroške bi bilo nujno priporočati, da zahtevajo na kolodvorih in v gostilnah vse le v slovenskem jeziku. Le s tem dosežemo, da železniška uprava in podjetniki nastavljajo na slovenski zemlji jezika zmožne uslužbence. Na drugi strani naj se pa povsod pazi, da se na nepotrebni način ne povzročajo kakšne nemške provokacije, ker le z mirnostjo in finim nastopom si pridobimo ugled med rojaki onstran Karavank. Seveda, če bomo izzivani s silo, tedaj se molčati ne sme! Podpirajmo le slovenske tvrdke!

V Celovcu živeti slovenski rodoljub nam v tem oziru piše: Z otvoritvijo nove železnice se je pokazalo, da bodo Gorenjci odslej naprej si nakupovali svoje potrebsčine večinoma v Celovcu, ker vidimo, da prihajajo od vsih strani kar trumoma. — Blagovolite torej svoje rojake v cenjenih svojih listih kategorično opozoriti na to, da naj se povsod, v vsih prodajalnicah, poslužujejo izključivo le samo slovenskega jezika in kdor bi jih ne mogel ali celo ne hotel postreči v tem jeziku, naj zapustijo tako prodajalnico. Na tak način bodo naši nasprotni trgovci prisiljeni, oskrbeti se s slovenskimi uslužbenci, kar bode za naše narodno gibanje le koristno. Sploh pa naj kupujejo v prvi vrsti pri domačinih-Slovenih. S to akcijo se mora pričeti po vseh slovenskih listih, da se bodo naši ljudje spametovali in da se jim ne bode treba mučiti z nemščino, ko bodo kupovali svoje potrebsčine.

Kaplanu Brajcu plačilo za denunciranje. Kakor čujemo, je krajni solski svet v Sori z večino glasov sklenil Brajcu nezaupnico in enoglasno naj se ga odstavi kot predsednika krajnega solskega sveta. Lepo plačilo!

Prijatelj izobrazbe je znani Pomarančar v Preski. V šoli je navdahnil otrokom vse selje do učenja s temi besedami: Ja, le učite se, otroci, le učite se, je treba znati, veste, je treba znati, veste, krščanski nauk je treba znati, to je najpotrebnejše, to morate znati, brati in pisati ni tako potreba, veste, otroci, krščanski nauk morate najbolj znati, da boste srečni. Pomarančar že ve to. Njemu že nese to, če zna krščanski nauk, tudi molitev mu nese lepe kronice, vendar pa bi ta čudoviti svetnik ne mogel biti danes preški fajmster, če bi se učil samo krščanskega nauka. Potem bi tudi ne bil tako srečen, kakor pripoveduje otrokom. Ali je čudno, če se ljudstvo brani šol, učiteljev in izobrazbe, ko taki krivi preroki vladajo ljudstvo. Kakšno stališče ima potem v šoli učitelj, ko župnik, ki je tudi predsednik krajnega solskega sveta, tako «navdušuje» otroke k učenju. Kam bode zaplaval čolnič ljudske prosvete, če bodo potem take ljudi se poslušale razne oblasti, ki bi imele nastopiti proti takim razdirateljem splošne ljudske omike!?

Tombola s šaljivo pošto in plesom se priredi v korist ustanovnemu skladu blejskega «Sokola», dne 14. oktobra 1906 v restavraciji F. Sekovaniča na Bledu. Začetek ob 6. uri zvečer. Darila sprejema iz prijaznosti g. F. Sekovanič. Odbor.

Železniško ministrstvo je sklicalo na četrtek 11. t. m. sejo zastopnikov deželnih zvez za tujski promet. Deželna zveza za Kranjsko je na tej seji bila zastopana po svojem tajniku.

Orožne vaje domobrancev leta 1907. Z ozirom na razpis domobranskega ministrstva št. 943/II z dne 30. junija letos imajo prihodnje leto sledeči domobranci svoje orožne vaje: 1. Domobranci, ki so dve leti dejanski služili iz nabornega letnika 1904, pridejo na prvo, iz leta 1902 na drugo, iz leta 1900 na tretjo, iz leta 1898 na četrto in konečno iz leta 1896 na peto orožno vajo. 2. Domobranci, ki so tri leta dejanski služili, imajo iz nabornega letnika 1903 prvo, iz 1901 drugo, iz 1899 tretjo in iz 1897 četrto orožno vajo. 3. Nadomestni rezervniki iz nabornega letnika 1906 imajo prvo, in 1903 drugo in iz 1900 tretjo orožno vajo. Dalje imajo drugo leto vajo vsi oni domobranci, ki so s kako orožno vajo zaostali. Pozivni dnevi se vrše tako le: 15. marec, 15. april, 15. maj, 15. junij in 15. julij. Končne in maneverske vaje se vrše sredi meseca avgusta. Vsak domobranec, ki ima drugo leto orožno vajo, si lahko izbere in sam določi čas, kdaj najlože pride na vajo. Z ozirom na to olajšavo ni v prihodnje vlagati nikakih prošenj za oprostitev od orožne vaje. Ono moštvo, ki bi se sploh ne ali prepozno oglasilo za kako vajo, se pozove na končno, to je maneversko vajo. Zadnji rok za priglajanje, kdaj je komu prikladna orožna vaja, poteče 1. februarja.

Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 175. vodstvena seja se je vršila v društvenih prostorih «Narodnega doma». Začetek ob 3. uri popoldne dne 20. septembra 1906. Navzoči: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Karol vitez Bleiveis-Trsteniški, Fran Črnagoj, Aleksander Hudovernik (blagajnik), dr. Ivan Merhar, Luka Svetec (namestni prvomestnik), Anton Svetek, dr. Ivan Svetina, Ivan Subic, Dr. Pavel Turner ter Ivan Vrhovnik. Izmed nadzorništvja je bil navzoč dr. Fran Hlešč. V smislu § 18 družbenih pravil sta se udeležila seje tudi zastopnika moške podružnice na Grati pri Trstu: Fran Godnik in Josip Katelan. — Prvomestnik je otvoril sejo ter pozdravil prav posebno še v prvo navzoče izvoljence in povdarjal, da se ni bilo tolike udeležbe dosedaj na vodstvenih sejah, zeloč, da je ta vzgledna vna za našo dobro stvar trajna za vselej. Čestital je imenom vesoljne družbe namestnemu prvomestniku Luka Svetcu na njega 80. rojstnem dnevu, ki bode rožnovenski ponedeljek, 8. oktobra t. l. Potem, ko so se obširno razpravljale razmere na rojanskem družbinem otroškem vrtcu v Trstu, se je imenovala dosedanja tržiška otroška vrtnarica gđ. Agneza Staralova za otroško vrtnarico v Rojanu in dosedanja rojanska otroška vrtnarica gđ. Marica Črnigojeva za otroško vrtnarico v Trziču. Ravnateljem vodstvene pisarne je bil izvoljen dr. Ivan Svetina, ki je obenem sprejel začasno vesoljno tajnikovanje. V ožji odbor v smislu § 18 družbenih pravil so bili izvoljeni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Karel vitez Bleiveis-Trsteniški, Aleksander Hudovernik (denarničar), Luka Svetec (namestni prvomestnik) Dr. Ivan Svetina (ki že vrsto let namestuje v tem odboru glavnega tajnika) in Ivan Subic. Vodstveni svetovalci v smislu § 18 al. 3 so bili izvoljeni ces. svetnik Ivan Murnik, stolni dekan Andrej Zamejic, hišni posestnik Oroslav Dolenc, odvetnik dr. Fran Munda ter c. kr. profesor v pokoju Makso Pleternik. Zahvala se je izrekla izstopišima vodstvenima udoma županu stolnega mesta Ljubljane Ivanu Hribarju, ki ima bistvene zasluge za Velikovoško šolo ter kanoniku Antonu Žlogarju, ki je družbi tajnikoval od njenega začetka do letošnje velike skupščine. Potem, ko se je resilo več notranjih družbenih upravnih zadev, je zaključil prvomestnik ob 7. uri zvečer sejo. Vodstvo.

Pečat gasilnega društva v Koroški Beli. Z ozirom na notice med «jesenskimi novicami» v sobotni številki, kjer je rečeno, da ima gasilno društvo v Koroški Beli nemški pečat, sporoča vodstvo tega društva, da je pred letom nadomestilo dvojezični pečat s samoslovenskim.

Umrli je g. Štefan Lazar, uradnik industrijske družbe na Savi, doma iz Kroepe. N. v m. p.!

Ogenj. V (Zapricah) Kamniku so zažgali otroci, ki so se igrali z užigalicami, skedenj posestnice Agate Ferjan, da je s slamo, senom in drvimi pogorel do tal. Skode je 1040 K, zavarovalnina je majhna. Nevarnost je bila za vso vas velika, ker je skedenj stal sredi med hišami, ki so krite s slamo in deskami.

Drobne novice. Izginila je prep kakimi desetimi dnevi Marija Okorn, žena Ivana Okorna, pekovskega mojstra iz Domžal. Ženska je prišla kratkim iz blaznice. Vse poizvedbe po njej so doslej ostale brezuspešne. — **O d o m a j e o d š l a** pred nekaj dnevi 49letna slaboumna posestnikova žena Marijana Koroševa iz Kranja. Navedenka je vzela seboj tri hranilnične knjižice in nekaj denarja in se še sedaj ne ve, kje je. Pogrešanka je srednje postave, je škilasta, nosi modro obleko in ima na glavi bel robec. — **O k o j e i z b i l a** krava petletnemu Ivanu Štefetu v Volklem pri Kranju, ko je hotel spoditi iz zelnika. Dečka so prepeljali v deželno bolnico. — **V S a v i j e u t o n i l** 21letni Franc Mrak iz Hrastja pri Kranju. Mraka je njegov oče pripeljal in ljubljanske blaznice, a je takoj zvečer izginil in so ga drugi dan našli utopljenega.

Shod kranjskih industrijalcev. Minulo nedeljo se je vršil v Ljubljani ustanovni shod gorenjske sekcije «Avstrijske industrijske zveze». Navzoč je bil tudi dež. predsednik, Schwarz, in zastopnik dež. odbora, dr. Zamida. Izmed slov. industrijalcev so bili navzoči le trije: gg. Hribar, Matthian in Pollak ml. Govorili so: zvezni ravnatelj Pastrč, dež. predsednik Schwarz in zastopnik dež. odbora dr. Zamida. Nato se voli odbor: načelnik Gassner, prvi nač. namestnik Baumgartner, drugi nač. načelnika namestnik Trappen z Jesenic, tajnik dr. Ambrositsch, blagajnik Eger, odborniki: baron Born, Ladstätter, Samassa, Tönnies, Berger iz Belepeči, Göckon, Moline in Zublin iz Litije. Po volitvi poroča Rieger o zadnjih dogodkih, ki so znatno vplivali na razvoj kranjske industrije; glavni tajnik zvezin, dr. Auspitzer o pomenu nove železnice za kranjsko industrijo in o splošnem socialnem vprašanju, ki posega v vitalne interese delodajalcev in delavcev. Zastopnik koroške sekcije industrijevci pozivlja kranjsko sekcijo, naj kmalu oživotvori idejo delodajalske zveze.

Nesreča. V četrtek zvečer je zamudil davčni praktikant Ivan Cerkovnik iz Kranja na kolodvoru gorenjski vlak in tekel potem za vlakom v nadi, da ga se doide. Na državnem kolodvoru je pa padel v jamo za pepel in si pri padcu zlomil levo nogo v kolenu. Prepeljali so ga z resilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ljubljana dobi kavalerijo. Graški listi poročajo, da bo iz Ljubljane premeščen celi brambovski polk št. 27. na gorisko mejo. V Ljubljano pa pride en bataljon lovcev in in polk konjenikov.

Domobranska vojašnica v Ljubljani brez napisa. Vojna uprava noče na ljubljanski domobranski vojašnici napraviti na prvem mestu slovenskega napisa in na drugem nemškega; za to sploh ne bo nobenega napisa.

Šest milijonov kron za protialkoholiste. John Crowle v Londonu je zapustil šest milijonov kron društvu temperenclerjev (zmernih ljudi). Zapustnik želi, da bi se nastavili in od obresti tega volila plačevali trije popotni učitelji, ki bi potovali po celem kraljestvu in govorili proti pitju alkoholčnih pijač. Glavnemu govorniku naj bi se dala plača letnih 18 tisoč kron in drugima dvema po 12 tisoč vsakemu; 12 tisoč kron na leto naj se potrosi za to, da se zapreči točenje takih pijač v gledališčih in zabaviščih, in 24 tisoč za predavanje v raznih učilnicah.

Turški sultan ima, kakor listi za trdno poročajo, raka na ledvicah ter bo vtegnil še jedva šest mesecev živeti.

Kako se ruski revolucionarji branijo pred sodnijo. Nedavno je usmrtila mlada revolucionarka Sinajida Konopljanikova krvoloka generala Mina, ki je bil poveljnik takozvanih kazenskih ekspedicij po baltskih pokrajinah ter je pri tem postopal kot pravi tiran in divjak. Konopljanikova je bila klicana pred sodnijo ter obsojena na smrt. Tam je govorila tako-le: «Vprašali ste me, kdo je meni dal pravico za uboj. Kot član socialno-revolucionarne stranke odgovarjam tako, kakor so odgovarjali tudi moji sodrugi: stranka je določila, da se mora beli ali krvavi teror spoprijeti z rdečim terorom. Teror stranke je izzvan pred obsojenega na smrt. Kot dele prostega naroda — moj oče je bil vojak, moja mati kmetica — vprašam vas v enostavnem jeziku ljudstva: ali kdo je vam dal pravico, da nas držite skozi stoletja v nevednosti in siromaštvu, da nas pošiljate v zapore, v pregnanstvo, v rudokope, da nas streljate in obešate ter ubijate na stotine? Vi ste si sami prisvojili to pravico, ker ste močnejši; vi ste sankcionirali to pravico s pomočjo od vas izmišljenih postav, popje pa so vam k temu dali svoj blagoslov. Toda prihaja nova doba, pravica naroda, katera je brez dvoma mnogo pravičnejša od vašega nečloveštva. Vi ste tej prodirajoči pravici napovedali boj na življenje in smrt. Vi veste jako dobro, da kakor hitro izgine vaše nečloveško pravo, s katerim ste se hranili, kakor se šakal hrani z mrcino, propadate sami. Mi pa, ki smo izšli iz ljudstva, mi boritelji za svobodo, čutimo v sebi moč, da se z vami zastopniki avtokratske in birokratske samovolje borimo z orožjem v roci za našo novo prodirajočo pravico . . . Vi obsodite mene na smrt. Ali kjerko i umrem, bodisi na vešalih, v rudokopi, v ječi, izdihnem z misljo: oprostite mi, narod moj, da sem ti mogla dati tako malo — svoje življenje. Umiram, pa sem popolnoma uverjena, da pride dan, ko se zruši prestol nasilstva ter začne solnce svobode sejati svojo svetlobo po širokih ruskih ravninah . . .»

Senzacionalen dogodek na porotni razpravi. V Inomostu se je te dni vršila pred porotnim sodiščem kazenska razprava proti vdovi deželne svetovalca Rutthoferja, ki je obdolžena, da je zavratno umorila svojega moza. Razprava se je imela končati v soboto. Po govoru državnega pravdnika se je oglasil za besedo branitelj dr. Ritter ter dokazal, da so trije porotniki že izven sodišča izjavljali nekaterim osebam, kako hočejo soditi, in da se morajo radi tega vsi sedanjí porotniki odkloniti. Dotični porotniki so priznali svoje dejanje. — Branitelj je napadel tudi predsednika sodišča, češ, da s pritiskom deluje na porotnike ter je zagrozil, da se odstrani od razprave. Državni pravdnik je priznal v svojem govoru, da so porotniki res prelomili obljubo. Sodišče je obsodilo branitelja radi razaljavilnih besed proti predsedniku na globo 100 kron, potem pa odložilo razpravo, ker treba, da se višje sodišče v Inomostu posvetuje, da-li je treba odkloniti sedanje porotnike.

Sv. pismo v 400 jezikih. Na zadnjem sestanku britskih in drugih biblijskih društev se je konstatiralo, da je bilo lanskega leta razpečano 6 milijonov izvodov sv. pisma. — Tega leta je bilo sveto pismo prevedeno na 11 novih jezikov, tako da je sedaj prevedeno ravno na 400 raznih jezikov.

Slovenske vesti.

Prejeli smo nov češki list, ki se imenuje „Slavia“. Začel je izhajati na Dunaju po trikrat na teden, in sicer v nedeljo, sredo in petek, po novem letu pa postane dnevnik.

Rusi proučujejo češke telovadnice. V Prago so prišli ruski stabni častniki Naživin, Vasiljev in Kozlov, da proučuje praške telovadnice.

Poljski otroci nočejo moliti po nemško. V poznanski pokrajini se množe slučaj, da se poljski otroci branijo pri verskem pouku odgovarjati v nemškem jeziku in moliti «Oče naš» po nemški. Vse kazni ne pomagajo nič. Po nalogu pruskega naučnega ministra pride

v Poznanj neki ministerjalni svetnik, da se posvetuje s šolskimi oblastnjami, kaj da je storiti v stvari!?

Deset zapovedi za Čehe. «Budivoj» je prinesel na uvodnem mestu sledečih deset zapovedi: 1. Vedi, da te je Bog ustvaril Čeha; ne bodi odpadnik! 2. Ne vdajmo se! 3. Češkega otroka v češko šolo! 4. Izobrazuj se! 5. Delaj! 6. Bodi plemenit človek! 7. Pokoravaj se narodni disciplini! 8. Bodi dober gospodar! 9. Svoji k svojim! 10. Varuj si zdravje!

Domača knjižnica.

Družba sv. Mohorja nam je poslala danes letošnje družbine knjige. Več o njih izpregovorimo v kratkem.

O poročilu dijaške kuhinje v Kranju pride prihodnjic daljše poročilo.

Trgovski koledar za leto 1907 v žepnem formatu izda «Slovensko trgovsko društvo Merkur». Koledar bode imel poleg kalendara in listov za dnevne bilješke kaj mnogovrstno vsebino, izbrano s posebnim oziranjem na trgovske in obrtne potrebe. Koledar bode pravilno opravljen, risbo za načelno stran bode izdelal akademični slikar g. Maksim Gaspary. Cena koledarju je 1 K. po pošti 20 vin. več. Koledar se naroča neposredno pri društvu. Slovenski trgovci, trgovski sodrušniki in slovenski obrtniki segajte prido po tem koledarju, ki se prodaja v korist trgovskemu domu.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju, dne 8. t. m. Prignalo se je 177 glav goveje živine, 7 telet, 5 hrvaških buš, 2 kozlov in ovac in 42 prašičev. — Pšenica po K 7.75, proso po K 6.50, rž po K 7.—, oves po K 7.50, ajda po K 7.50, fižol ribničan po K 12.50, koks po K 12.75 in krompir po K 1.80.

Trgatev na Dolenjskem. Ta teden se je trgatev na Dolenjskem splošno pričela. V Trski gori pri Novem mestu je letošnja trla kljub vsem nezgodam v splošnem jako dobro uspela, grozdje kakor «nebeske jagode» in mošt bo tak, da ga bo «sam Bog vesel».

Gospodarska situacija Kranjske. Kranjska ima po izveštju 1902 l. 138 tovarn, v veleindustrijskih podjetjih 17.000, v vseh ostalih obrtniških 45.000 delavcev; rudarstvo je bogato, produkcija rudarstva znaša 7 milijonov kron, predvsem veliko pa je bogastvo na lesu. Nova železnica odkrije lepote Kranjske, tega bisera naravnih lepot, in Kranjsko postane druga Švica.

Zvišanje poštnih pristojbin. Nekateri listi poročajo, da ni izključeno, da nastopi zvišanje poštnih in telefoničnih pristojbin že 1. novembra.

Podraženje mesa v Celovcu. Celovski mesarji so s 1. oktobrom zopet podražili goveje meso, in sicer stane 1 kg 1 K 60 vin. Kaj da je temu podražanju zopet vzrok, ne ve nihče pravo odgovoriti. Mesarji se izgovarjajo, da se je živina podražila, če pa kmeta vprašaš, pa zopet tarna, da je živina zaradi pomanjkanja krme pod ceno ter je ne more v denar spraviti. Prizadeti bodo seveda nižji sloji in pa delavstvo. V Celovcu je sicer tudi občinska mesnica, kjer se prodaja samo meso od ponesrečene živine z znižano ceno revnejšemu ljudstvu. Pa vsaki dan se živina ne ponesreči, tudi mesnica ni vsaki dan, ampak komaj vsakih 14 dni enkrat odprta in še takrat se mora vsak revež požuriti, da kaj dobi, ker hodijo skrivaj kupovat tudi nepotrebne osebe.

Dobavni razpis. C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Beljaku naznanja trgovski in obrtniški zbornici in Ljubljani, da oddaja dobavo raznega materiala za leto 1907. Dobaviti bo med drugim tudi: vrvarsko blago, usnje, steklarsko in šetararsko blago. Natančnejši podatki o predmetih in množinah, kakor tudi ponudbeni uzorec in pogoji se dobe pri gori navedenem ravnateljstvu (oddelek 4). Ponudbe je vložiti pri ravnateljstvu državne

železnice v Beljaku in sicer najkasneje do 25. oktobra t. l. 12. ure popoldne.

Kozje mleko je boljše od kravjega, ker ima več maščobe v sebi. Ker je v svoji sestavi še najbolj podobno materinskemu mleku, je izvrstno za dojenčke. Kakor znano, so krave podvržene jetiki in mleko takih krav je nezdravo. Ko-e ne dobivajo te bolezi, njih mleko ima torej v tem oziru prednost pred kravjim. Zato mnogo zdravnikov priporoča zvižanje kozjega mleka. Ljudje, kateri bolehalo na pljučih, so slabokrvni, oni naj pijo kozje mleko, posebno pa naj ga zvižajo otroci, ker jih tako ohranimo črevsnihi bolezní, ki jih tako rade napadajo.

Poziv glede udeležbe pri sadnem semnju.

Podpisana družba namerava redno jeseni prirejati v Ljubljani sadne semnje za namizno sadje, in sicer z namenom, da razprši predsodek, kakor da bi na Kranjskem ne imeli lepega namiznega sadja da naše saljarje polagoma privadi pravilnega obiranja. Hranjenja in zavijanja sadja ter da jih slednjic privede v neposredno zvezo z ljubljanskimi konsumenti, ki zlasti za dan sv. Miklavža in za božične praznike rabijo velike množine lepega sadja. Prireditve sadnih semnje je seveda zavisna od povoljne sadne letine ter od udeležitve. Poročila o letošnji sadni letini so skrajno nepovoljna, zato je podpisana družba sklenila le tedaj pričeti z dragimi predpripravami za letošnji sadni semenj, ki se ima vršiti meseca novembra, če bo zagotovljena razmerno zadostna udeležba. Iz tega vzroka pozivlja podpisana družba vse kranjske saljarje, ki se hočejo udeležiti sadnega semnja, da ji udeležbo prijavijo najkasneje do 10. oktobra t. l. Za sadni semenj se sprejme le lepo namizno sadje. Vsaka vrsta jabolk ali brushek bo morala biti pravilno zavita in záse hranjena v lične košare, zaboje ali sodčke. Vsake vrste mora biti z zavojem vred najmanj 5 kg. Kmetijska družba bo skrbela za najboljše vnovčenje sadja, in sicer, če mogoče, potom dražbe ter bo priznala premije za najlepše sadje in za najpravičnejši in najličnejši zavoj. Zglasilci naj naznanijo do gori navedenega roka podpisani družbi približno število vrst jabolk in brushek ter množino vsake vrste, ki jo nameravajo posla na semenj. Od zadostnih zglasitev je sploh zavisna prireditev letošnjega sadnega semnja. C. kr. kmetijska družba kranjska.

Izpred deželnega sodišča.

Župnik — krivoprisežnik. Izanski župnik dr. Ivan Mauring, tožen radi hudo-delstva goljufije, storjenega s krivim pričevanjem pod prisego, je bil obsojen na dva meseca težke ječe ter v stroške kazenskega postopanja.

Sitno vsako gospodinjstvo je posevčena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega prizvajanja okusna, zdravja v grozih in poceni, ima torej neprecenljivo prednost za vsako gospodinjstvo!

Podarajte pri nakupovanju družbo ime Kathreiner in zahtevajte le izvrsno zavezo a vrstovono znamko župnik Kneipp.

Novo! Novo!
 palen-
 tirane **Acetylen-svetilke**

≡ v 30. oblikah ≡
 izdelane

iz močne kovine,
 fino ponikljane.
 Luč je krasna in
 polovico cenejša
 kot petrolejska.

Priporoča se go-
 stilničarjem, obrt-
 nikom in sploh vsa-
 komur. 178 26-6

Kdor si hoče pri-
 hraniti oči, naj kupi

Acetylen-svetilko

Dobi se samo pri:

A. J. Ivanc-u

Ljubljana, Rožne ulice, št. 8.

Aleksander Ambrožič
 urar in trgovec na Bledu

priporoča veliko
 zalogo pravih švicar-
 skih žepnih ur
 različnih znamk

dalje vsakovrstnih stenskih in budilnih
 ur, verižic, prstanov, uhanov i. t. d.,
 79-28 vse po najnižjih cenah.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občin-
 stvu svojo delavnico v iz-
 delovanje vrst oblek za
 gospode, uradniških uni-
 form, salonskih, turistov-
 skih in kolesarskih oblek
 in ogrinjaj ter havelokov. Vedno bo-
 gata zaloga angleškega, francoskega in
 brnskega sukna. Naročila se izvršujejo
 po najnovejšem kroju točno in poceni.
 Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro
 in natančno mero se jamči. Špecialist
 v izdelovanju frakov in salonskih oblek.
 Istotam se dobe tudi vsakovrstni de-
 žniki in solnčniki najboljšega izdelka
 ter se sprejemajo tudi popravila. 134 14

Vozni red

proge **Trbiž—Ljubljana** in obratno, veljaven od 1. oktobra 1906.

Osobni vlak štev.

1721	1711	1715	1713	1719	km	Postaje	1714	1716	1712	1718	1720
410	826	134	458	849		Trbiž	1032	256	715	1052	151
427	843	141	515	906	9	Radeče-Belapeč	1019	243	702	1039	138
438	854	152	526	916	17	Kranjsk. Gora	1007	231	650	1027	126
455	911	209	543	933	29	Dovje	945	209	628	1005	104
504	920	218	552	941	36	Hrušica	931	164	615	952	1251
509	925	223	557	946	39	Jesenice prih.	928	158	610	949	1245
523	933	232	646	949	39	Jesenice odh.	916	127	600	935	1220
529	939	238	652	955	42	Javornik	911	122	555	930	1215
536	946	245	700	1001	47	Zirovnica	902	113	546	921	1206
546	955	258	715	1010	52	Lesce-Bled	882	103	536	911	1156
552	1000	304	720	1016	54	Radovljica	842	1256	528	903	1142
601	1009	313	730	1025	61	Otoče	829	1253	515	850	1136
608	1015	320	737	1032	64	Podnart-Kropa	823	1238	510	845	1131
618	1025	330	747	1042	72	Sv. Jošt	808	1225	456	831	1118
624	1031	340	757	1048	74	Kranj	803	1220	451	826	1113
638	1043	354	811	1102	83	Škofja Loka	748	1206	438	812	1100
647	1054	406	822	1113	91	Medvode	735	1153	425	759	1046
656	1103	415	831	1122	97	Vižmarje	725	1144	415	749	1036
706	1112	427	843	1131	102	Ljubljana, drž. kol.	713	1136	406	741	1028
709	1115	430	845	1134	103	Ljubljana, južni kol.	710	1130	400	735	1023

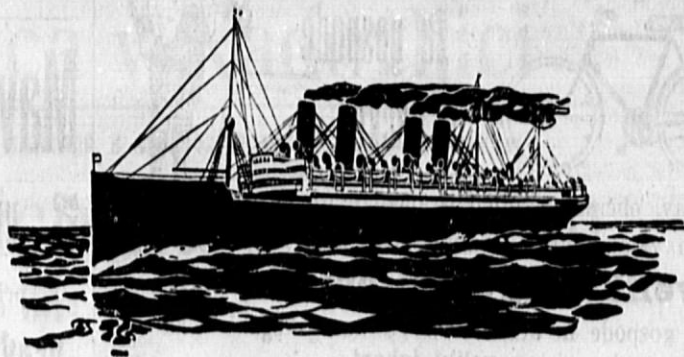
Gorica ☉ **Svoji k svojim!** ☉ **Gorica**

Hotel „pri zlatem jelenu“

V sredini mesta. — Narodno podjetje. — Krasna lega. — Nad 30
 sob. — Velik jedilni salon, stekleni salon, točarna, klubove sobe,
 kegljišče. — Veliki in mali vrt za restavracijo, obsežna veranda. —
 Solidna postrežba.

Gorenjci! Naša železnica vas vodi v Gorico! Podpirajte svoje
 rojake, ki se bore za gospodarsko osvobojo od
 tujcev.

174 15-7

Berite.

Pozor.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
 „Severnonemškega Lloyd“

iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser
 Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
 parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite
 v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Kolodvorskih ulicah št. 35

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča po-
 jasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorabo, Mexiko, Californija, Arizona,
 Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvan-
 redno ceno čez Galdeston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Bra-
 ziliija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

186-49

Pozor!

Pozor!

Najdeno!

Jako spreten lovec je izgubil svojo puško med potjo iz Čirčič v Kranj — Lastnik naj se zglaš v upravnistvu „Gorenjca“. Proti primerni nagradi se ista vrne.

Izjava.

Podpisani izjavim, da kdor moji soprogi **Mariji Korošic** na moje ali na njeno ime kaj posodi ali proda, ne bodem jaz nič plačal.

211 3 1

Flojzij Korošic
posestnik v Kranju št. 174.

*****

Protinske in skrinaste bolečine hodenje v straneh, trganje v udih, krče, bolečine v hrbtu, živcih in mišicah, trganje v ledjih, izpaha i. d. ozdravi po izjavi tisočeriha zahvalnih pisem Fellerjev lepo dišeči rastlinski esenčni fluid z znamko „Elsa-Fluid“; 12 malih ali 16 velikih steklenic slane franko 5 K, 24 malih ali 12 velikih franko 8 K 60 v. in 6 skatljic franko 4 krone pri izdelovaltelju **E. V. Fellerju**, lekarnarju v **Stuobici**, Elzin trg št. 202. Hrvatsko. — Priporočati je da se naroče Fellerjevo odvajajoče rabarbara-kroglice z znamko „Elsa-Pillen“ skupno z Fluidom 6 skatljic za 5 K; iste vplivajo tudi pri bolečinah v želodcu, neradni prebavi, slabosti, zaprtosti itd. — Pravega balzama je dobiti ne 1. ampak 2. dueta za 5 K franko. — Zagorski prsni in sirup za kašelj 2 steklenici 5 kron. — Prave švedske želodčne kapljice 5 K franko.

48/h 10-8

Loterijska srečka dne 6. oktobra t. l.
Gradec: 53 83 21 14 51

Pelerine in jope

za dame in gospode, deklice in dečke kakor tudi vso drugo obleko imam v veliki izberi v zalogi. 205 3-2

Blago modno in sveže, cene nizke.

Se uljudno priporočam

L. Rebolj

Kranj, Glavni trg

Slavnim šolskim vodstvom

se najuljudneje priporoča za cenjena naročila

vseh šolskih tiskovin

katerim je bogato založena

Tiskarna Iv. Pr. Lampret v Kranju.

Išče se dobro izvežbana

kuharica

katera je vajena za več ljudi dobro in varčno kuhati. 199 3-2

Kje? pove upravnistvo „Gorenjca“.

Pozor!

Najceneje in najbolje se kupuje sukneno, modno, platneno in manufakturno blago v

novi trgovini

188 10-4

pri

na **IV. SAVNIKU** na Glavnem trgu Glavnem trgu

v Kranju

„pri Besenčanu“

ker ima veliko zalogo le najnovejše mode, samo dobrega in frišnega blaga, istotam je tudi velika zaloga potrebščin za krojače in šivilje po tovarniških cenah.

Velika zaloga koles, šivalnih strojev in izgotovljenih oblek

za gospode in dečke.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem založil poleg šivalnih strojev in koles tudi veliko izgotovljenih oblek za gospode in dečke dobrega dunajskega izdelka v veliki izberi.

Obenem naznanjam, da se dobe kolesa popolnoma nova od 65 gld. naprej, šivalni stroji pa že od 45 gld. naprej. Velike važnosti je tudi stroj za pletenje nogovic, spodnjih jopic i. t. d., ki je zelo pripraven za vsako večjo družino, na katerem se lahko v enem dnevu naplete 6-8 parov novih velikih nogovic; tudi stare se lahko podplete zelo hitro. Pouk preskrbim vsakemu cenj. kupcu brezplačno ter se ga lahko nauči v teku 4-6 dni. — Umetno vezenje in pletenje na šivalnih strojih se poučuje vsak dan v moji hiši zastonj. — Da so šivalni stroji, kakor „Adler“, „Bobbin“, „Ringsif“ i. t. d., katere prodajam jaz, ravno tako dobri in še celo boljši od drugih strojev, koje prodajajo druge tvrdke. Vrhutega so pa moji stroji še 20% cenejši. To pričajo mnoga zahvalna pisma od boljših krojačev in šivilj, ki so kupili stroje pri meni.

Priporočam se sl. občinstvu, da se ozira pri nakupu na mojo zalogo, kjer se najbolje in najceneje kupi, ter prepriča, da so moja zagotovila resnična.

Lovrenc Rebolj v Kranju, glavni trg št. 189.

Mavricij Smolej

urap in trgovec na Jesenicah

priporoča svojo veliko zalogo

pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure z nihalom, prstane in verižice i. t. d. po najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici, točno in po nizkih cenah.

Precizijske ure kakor: Schaffhausen srebrna od gld. 19.50 naprej. „Intact“ srebrna od gld. 14.50 naprej. „Omega“ srebrna od gld. 14.— naprej. Sistem „Roskopf“ ure od gld. 2.40 naprej. — Prava zlata ženska ura od gld. 9.75 do 18.—. Enaka s 3 pokrovi od gld. 15.— do 29.—. Srebrna pancer verižica 100 gr. težka gld. 4.90, 50 gr. gld. 2.50.

Ceneje kot povsod drugod!

Potrebščine za kolesa in gramofone.

97-20

Zaradi kakovosti in nizke cene priporočam posebno precizijsko uro „Intact“.

Kranjska tovarna lanenega olja
ZABRET & HUTER
KRANJ

priporoča po najnižjih dnevnih cenah

lanene tropine (preše) najboljše kakovosti, katere imajo v sebi 40—41% beljakovin z 9—10% olja po analizi št. 1901 c. kr. poljedelsko-kemičnega preizkuševališča na Dunaju, dalje

sladko laneno olje, katero je mrzlo stiskano, nima v sebi nikakega albumina in je ravno radi tega najboljše kakovosti. V kolikor pa je laneno olje boljše brez te sestavine, v toliki meri pridobe s to sestavino lanene tropine (preše).

208 12-1

Rezervna zaklada: **K 66.277.**

Denarni promet v l. 1905: **K 3,216.500.**

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila se dajejo na vknjižbe po 5 $\frac{1}{4}$ %, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Uradije se v centrali in podružnici vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, izvenzki nedelje in praznike popoldne.

Poštno-hranilnični račun št. 45.867.

151-11

Urarskega učenca

z dobrimi spričevali sprejme **M. Glavnik**,
urar v **Kranju**. 197 3-3

Ceno češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9 60, bolj-
šega K 12—, belega, jako mehkega,
skubljenega 18—, K 24—; snežno-
belega, mehkega, skubljenega 30 K,
36 K. Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se za-
menja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes št. 371

p. Plzen na Češkem. 182 6-6

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjersko podjetje.

Žično omrežje na stroj, ograje na miro-
dvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, bal-
koni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Specijaliteta: 74-13

valjični zastori (Rollbalken).

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor
tudi kipe, vaze in druge glinaste iz-
delke v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča 139 20

Avgust Dreise

prva in največja tovarna
peči in glinastih izdelkov
v Ljubljani.

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile kore-
nine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka
kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in
obturatorji se izvršujejo po najnovejših
100-18 metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu
in cementu kakor tudi vse zobozdrav-
niške operacije izvršuje tu specialist
Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure

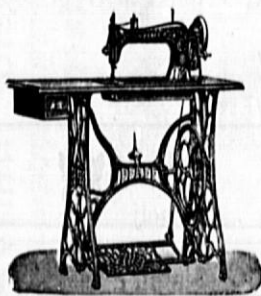
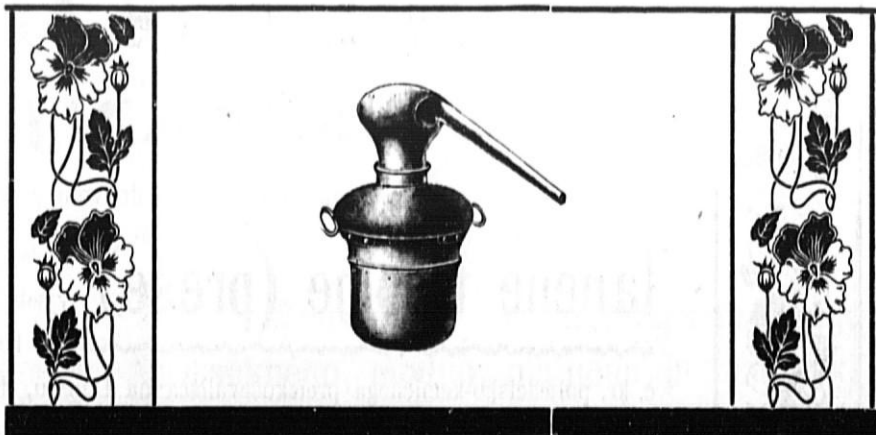
Kotle za žganje kuhati

prodaja najceneje trgovina z mešanim blagom

168-8

Peter Majdič „MERKUR“ v Kranju.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši za družinsko
rabo.

Šivajo, pošivavajo, vežejo. — So nedosežni za obrtne svrhe. — Šivajo
naprej in nazaj. — Teko na kroglicah!

Glavno zastopstvo:

Frančišek Tschinkel

Ljubljana
mestni trg 19.

131-14

Kočevje
na gradu.

Pivovarna

G. Auer-jevih dedičev

v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje
izborni

marno in na bavarski način varjeno pivo

v prid družbi sv. Cirila in Metoda

75 44

Dva parna stroja

po 10 oziroma 18 konjskih sil, brez napake, še sedaj v obratu, večji z lastnim stojalom na kolesih (lokomobil) in

posestvo

obstoječe iz prostorne hiše, 6 sob, gospodarskega poslopja, rodovitno polje, senožeti itd., **se proda** pod zelo ugodnimi pogoji. Hiša je posebno pripravna za vsako obrt, lastni vodovod, reka v bližini, železniška postaja.

Ponudbe na lastnika 210 3-1

I. Dernič, tovarnar
v Radovljici, (Gorenjsko.)

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št. 9.

Velika zaloga izgotovljenih oblek

za gospode, dečke in otroke.
Konfekcija za dame.
Solidno blago po čudovito nizkih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastonj in poštine prosto. 194 6-4

Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovec in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od mene preizkušene. 204 52-2

Ilustrovani ceniki zastonj.

Kaj je

SEYDLIN?

Priznano najboljša, po najnovejših izkušnjah higienije sestavljena in večkrat odlikovana kozmetična

ustna voda.

Dobiva se pri gg. I. Krašovcu, A. Trevenu ter gospe Jerici Morič.

Izdelovalce: O. Seydl, Ljubljana, Špitalske ulice 7. 76-51

'North British and Merkantile' Zavarovalna družba proti ognju.

Ustanovljena leta 1809.

Skupna zavarovalna varščina znaša nad 524 milijonov kron v zlatu.

Zavarovalna varščina zavarovalnine proti ognju znaša 201 milijon kron v zlatu.

Ta zavarovalna družba proti ognju je najbogatejša in najstarejša v Avstriji, je najvišje koncesionirana, je odgovorna avstrijski sodni oblasti in se kosa z vsako slično domačo zavarovalnico.

Zavaruje se lahko pod najugodnejšimi pogoji

škoda, povzročena po ognju in strelu

na poslopih, premakljivem blagu in vsakovrstni zalogi, zavarujejo se lahko travniški in poljski pridelki, dalje celo živina, ki je morda na paši od strele zadeta. Zavarovalščina je taka, da z ozirom na nizko ceno ne zaostaja za nobeno še tako solidno zavarovalnico.

Nastala škoda se hitro pregleda in takoj izplača.

Razna pojasnila daje in zavarovalne pogodbe sklepa v vsakem večjem okraju obstoječa agentura, pred vsem pa

generalna agentura v Gradcu, Radetzkyjeva ulica št. 6.

218-43

Najcenejša in največja domača
eksportna tvrdka.

Razpošiljanje švicarskih ur na
vse kraje sveta!

Urar in trgovec

H. Suttner v Ljubljani

priporoča svojo izborno zalogo najfinjših natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Safhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakraski, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinjšega izdelka po najnižjih cenah. — **Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.**

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastonj in poštine prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

Št. 502. Nikelnasta arkeremontoar-Roskopf, trpežno kolesje, gl. 2'45, enaka iz pravega srebra gl. 3'95, ista z dvojnatisim trsim srebrom močnim pokrovom gl. 6'50 in naprej.

Št. 505. Prava srebrna eilinderemontoar, trpežno kolesje in močni pokrovi, gl. 4'85, ista z dobrim ankerkolesjem gl. 5'95 in naprej.

138-14

HOTEL „VEGA“

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

ob glavni cesti nasproti ljudski šoli.

se priporoča slavn. občinstvu za mnogobrojni obisk. Točijo se pristna bizeljska, ljutomerska, dolenska in vipavska vina ter mengiško dvojnomarčno pivo.

Gorka in mrsla jedila ob vsaki uri. Posebna soba za večje družbe je na razpolago.

Velik vrt s teraso in krasnim razgledom na Kamniške planine in Šmarno goro.

125-15

Za tuje novo opremljene sobe: postelja 1 K, soba z dvema posteljama 2 K.

Jako ugodna prilika za letovišarje, za katere se cena primerno zniža.

Na razpolago so vsi domači listi.

Cene naadne! Točna postrzba!

Z odlič. spoštovanjem

ANTON MAVER, lastnik,

Gorenjci! Svoji k svojim!

Kadar pridete v Ljubljano, obiščite

kavarno „LEON“

v Ljubljani, Stari trg št. 31.

Ondi dobite vsak čas najboljšo in najcenejšo kavo, raznovrstne likerje, pristno vino in priznано dobro vrhniško pivo. Tudi se lahko zabavaš pri redko se nahajajočem Polyphon-Ochestron.

136-14 **Leon Pogačnik.**

Gorenjci! Svoji k svojim!

Velikanski uspeh

dosežejo s tem trgovci in prekupovalci, ako naroče

75 kosov finega peciva po 2 vin. za K 1'-
38 " " " " 4 " " " 1'-

Razpošilja

v najlepših kartonih

E. BRANDT 224 42

tovarna finega peciva v Kranju

HOTEL „ILIRIJA“

69-32

Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

Shajališče vseh Gorenjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovejšima biljardoma ameriškega sistema, lepo, nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljša štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelinkovec. — Izborna kuhinja. **Postrežba točna. Cene nizke.**

Za mnogobrojen obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka 140-13 nasproti hotela „Union“

System Ballo

GOLDENE MEDAILLE BERLIN 1901.

priporoča za gojitev las in za umivanje gl. ve svoj zdravniško priporočeni gorko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne provzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Zelo vsakovrstnih vplek striženih in zmešan las. Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Izdaja konsotej «Gorenjca».

Pod to znamko je spoznati prodajalne,

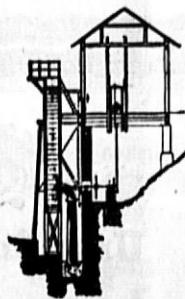
v katerih se prodajajo samo Singerjevi šivalni stroji

Singer Co., akc. druž. za šivalne stroje
Kranj, glavni trg 192.

38-33

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom «izvirne Singerje». Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki «izvirni Singerjevi stroji» kvečjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kakega poročstva, niti doposlati posamnih delov.

G. Tönnies

69-17

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motori, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 71-50

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

leniki se dopušljejo na zahtevanje zastoj.

Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiya se v lekarni p. K. Šavnika v Kranju

**Bolnemu zdravje!
Pozor! Čitaj!**

**Slabemu moč!
Pozor! Čitaj!**

Pakraške želodčne kapljice

delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjujejo mrzlico in vse druge bolezni, ki nastajajo vsled mrzlice. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. 201 20-3

Naj vsakdo naroči in naslovi:

Peter Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 59, Slavonija.

Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzletjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v.

Slovanska zel

se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamoklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnihi in pljučnih bolečinah.

Moja zdravila **Pakraške želodčne kapljice** in **Slovansko zel** priporočajo mnogi najboljši zdravniki.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naroča naravnost od mene pod naslovom:

Peter Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 59, Slavonija.

Čitaj! Naroči! Ne bo Ti žal!

Odgovorni urednik Iv. Pr. Lampret.

Lastnina in tisek Iv. Pr. Lampreta v Kranju.